

Naj živi slavna Rdeča armada
in njen graditelj generalisim Stalin!

Leto VIII. - št. 45.

Ljubljana, nedelja, 23. februarja 1947

Izhaja vsak dan razen ob petkih

Mesečna naročnina Din 45.—

Cena Din 4.—

Sovjetska armada — jamstvo naše svobodne graditve

za blizu 20 odst. (V istem času je proizvodnja v ZDA padla za več kot tretjino, v Angliji pa smo pravkar pričeli zastoja v premožnosti industriji, ki je polegnil za sabo kar čez noč 4 milijone brezposelnih.) Vsi ti veliki uspehi gospodarske graditve Sovjetske zveze bodo še bolj utrdili njeno vojaško ekonomsko moč, moč Sovjetske armade.

Generalisim Stalin je v svojem dnevnem povelju ob 28. obletnici Rdeče armade z vso stalinsko jasnostjo in globino opredelil naloge in perspektivo sovjetskih ljudi in Sovjetske armade. Dejal je: »Mi moramo v najkrajšem času zaceliti rane, ki jih je prizadel sovražnik naši deželi, ozpostaviti moramo predvojno raven razvoja narodnega gospodarstva, tako da bomo to raven v najkrajšem času znatno prekoračili, doseči moramo materialno blaginjo ljudstva ter še bolj utrditi vojaško ekonomsko moč Sovjetske zveze.« Med nalogami Sovjetske armade pa je postavil v ospredje kot »glavno nalogo v dobi miru« — »neprestano izpopolnjevanje svojega vojaškega in političnega znanja.« V novih pogojih je Rdeča armada dolžna budno čuvati mirno graditeljsko delo sovjetskega ljudstva, napraviti meje naše domovine nepristopne za sovražnike.

Ni mogoče v kratkih besedah presoditi vsega ogromnega pomena, ki ga ima Sovjetska zveza in njena Sovjetska armada za slovanske narode, za narode FLRJ, za slovenski narod. Brez nje se ne bi ne osvobodili, ne gradili svoje domovine po svoji zamisli. Ne da bi hoteli podcenjevati pomen naše lastne velike borbe, vendar držijo, da so vse naše borbe in žrtve obrodile sad tudi zaradi tega, ker smo imeli in imamo na mednarodnem področju takega velikega in trdnega zaščitnika, kakor je Sovjetska zveza in njena armada. Primer Grčije, kjer divja še vedno boj ljudstva za nacionalno neodvisnost in kjer se obnova še niti pričela ni, kaže, kaj je imperialistična reakcija pripravljala tudi nam.

Prav tako ni mogoče preceniti vloge Sovjetske zveze in njene armade v borbi za mednarodni mir. Vodilna vloga Sovjetske zveze v borbi za mir, za popolno razorožitev, za prepoved uporabe atomske energije v vojne namene, izgradnja miru v povojni Evropi, njeno uspešno razkrinkavanje sovističnih vojnih hujskačev, teh velikih uspehov svoj. diplomacije si ni mogoče zamisliti brez takega mogočnega orožja miru, kakor je Sovjetska armada. Poti in uspehi te velike borbe za mir so prišli do najbolj jasnega, prepričljivega in avtoritativnega izraza v odgovorih generalisima Stalina na vprašanja tujih novinarjev. Tako so bili dragi in prepričljivi ljudstvu vseh svobodoljubnih narodov odgovori generalisima Stalina, »da nevarnosti nove vojne ni«, da so onemeli tudi najbolj predrzni klevečniki Sovjetske zveze. Stalin je v svojih odgovorih dal izraza temu, kar milijoni in stotniki hočejo, hkrati pa jim je razprl pretrani strah pred novo vojno in njenimi strahotami, strah, ki ga sistematično sejejo imperialistični izsiljevalci, vojni liferanti in oboževalci »atomske diplomacije«.

Ko se danes spominjamo obletnice ustanovitve Sovjetske armade, ne mislimo samo na njene velike podvige v vojni, temveč tudi na njen ogromen pomen za izgrajevanje in utrjevanje miru v svetu, za neovirani razvoj slovanskih narodov, zlasti narodov FLRJ.

Naj živi Sovjetska zveza in njena Sovjetska armada, — nepremagljivo orožje miru in demokracije!

Naj živi generalisim Stalin — veliki graditelj Sovjetske armade in učitelj progresivnega človeštva!

I. B.

Brzjojavka maršala Tita generalisimu Stalinu ob 29 letnici Sovjetske armade

Beograd, 22. februarja (Tanjug). Ob priliki 29. obletnice sovjetske armade je poslal maršal Tito generalisimu Stalinu naslednjo brzjojavko:

»Predsedniku ministrskega sveta in ministru oboroženih sil ZSSR — generalisimu Sovjetske zveze Josipu Visarionoviču Stalinu, Moskva—Kremlj.

Dovolite mi, da v imenu narodov in armade Jugoslavije izrazim vam in po vas herojski in nepremagljivi armadi Sovjetske zveze goreče pozdrave in najboljše želje ob priliki proslave obletnice velike armade — osvoboditeljice.

Z radostjo in toplo hvaležnostjo se pridružujemo splošnemu veselju in ponosu narodov Sovjetske zveze na svojo armado, ki je vzdržala glavno težo vojne proti fašističnim zasužnjevalcem in ki je rešila človeštvo pred fašistično sužnostjo.

Predsednik ministrskega sveta in vrhovni komandant oboroženih sil FLRJ maršal Jugoslavije JOSIP BROZ - TITO.

VLADA FLRJ JE POSLALA KONTROLNEMU SVETU ZA AVSTRIJO PROTESTNO NOTO

zaradi incidenta na jugoslovansko-avstrijski meji

Beograd, 22. febr. (Tanjug). Ker se vedno pogosteje dogajajo incidenti na jugoslovansko-avstrijski meji, izzvani po oboroženih tolpah, je vlada FLRJ poslala Kontrolnemu svetu za Avstrijo protestno noto. V njej opozarja, da se tolovaji neovirano gibljejo po avstrijskem ozemlju in povzročajo na meji resno napetost. Avstrijska ali okupacijska oblastva ne podvzamejo glede tega nikakih ukrepov. Te tolpe prehajajo v Jugoslavijo in se po opravljenem ropanju zopet umaknejo na avstrijsko ozemlje. Tolovaji žive neovirano v hišah blizu meje in pogosto ob belem dnevu streljajo na jugoslovanske rajonske stražnike.

Od mnogostevilnih primerov iz leta 1946 je vlada FLRJ v svoji noti navedla nekaj primerov. Na dan 9. maja lanskega leta je skupina 4 tolovajev na sektorju Škrbina, severno od Tržiča, poskušala priti v Jugoslavijo. Toda jugoslovanska patrolja jih je opazila in začela nanje streljati. Pod zaščito ognja so se tolovaji umaknili na avstrijsko ozemlje.

Dne 15. junija 1946 je vdrla pri vasi Stahovci iz Avstrije v Prekmurje tolpa šestih oboroženih ljudi. Dne 17. junija 1946 je prišla čez mejo tolpa 16 ljudi, ki so jo opazili v vasi Krog pri Murški Soboti.

Dne 11. julija je tolpa 15 ljudi prekorčila mejo severozapadno od Slov. goric in oropala zadržgo v vasi Brestermici pri Mariboru. Čeprav je prišlo do spopada z našo patroljo, se je tolpa posrečilo po opravljenem ropanju pobegniti čez mejo. Dne 17. julija je ista tolpa oropala v vasi Sv. Križ, severozapadno od Maribora, neko trafiko in trgovino. Dne 12. in 23. avgusta 1946 je zopet prišlo do ropanja v vasi Sv. Križ.

Zadnje čase je zlasti aktivna večja skupina tolovajev iz bivših jugoslovanskih kvizlinskih formacij. Ta tolpa živi severozapadno od Maribora v bližini sv. Duha in Repice, na avstrijski strani, v zasebnih hišah, v neposredni bližini meje. Ta tolpa stalno ropna na jugoslovanskem ozemlju. Enajst njenih članov je oboroženih s strojnimi, pet pa s puškami. Vsi tolovaji imajo pištole. V tolpi je tudi ena ženska z imenom Kebler Marija. Ta tolpa je 29. decembra oropala hišo nekega kmeta na jugoslovanski strani pri koti 921, 50 metrov od meje. Ta skupina je nekoliokrat streljala na jugoslovanske rajonske stražnike.

Dne 25. januarja 1947 so prišli na sektorju med Sv. Jurijem in Jurskem vrhu na avstrijskem ozemlju, iz hiše Filipterja Franca trije tolovaji, ki so začeli streljati na jugoslovanskega rajonskega stražnika.

Nato se krenili naprej proti Jurskemu vrhu, kjer so zopet streljali na rajonskega stražnika in nato stopili v neko hišo. — 500 metrov od tega mesta je angleška karavija, vendar niso angleški vojaki z ničemer poskušali onemogočiti gibanje tolpe.

Na sektorju med Pipico in Jurskim vrhom je prišlo dne 26. januarja 1947 zopet do streljanja na jugoslovanskega rajonskega stražnika in jugoslovansko patroljo. Streljalo je 6 tolovajev, ki so bili oboroženi z enim mitraljezom, tremi strojnimi in dvema puškama. Niti možo angleške karavije niti avstrijsko orožništvo ne stori ničesar zoper te tolpe, čeprav se dogaja vse pred njihovimi očmi, v razdalji nekaj sto metrov in čeprav žive ti tolovaji javno v hišah v neposredni bližini angleških karavij, ozir. avstrijskih orožniških postaj.

Zoper tako toleriranje fašističnega delovanja oboroženih tolp nacistov in pripadnikov bivših jugoslovanskih kvizlinskih formacij na jugoslovansko-avstrijski meji je vlada FLRJ najodločneje protestirala in zahtevala, naj Kontrolni svet za Avstrijo stori hitre in učinkovite ukrepe za odstranitev tega stanja.

Protest vlade FLRJ zaradi nameravane naselitve volksdeutscherjev ob jugoslovansko-avstrijski meji

Beograd, 22. febr. (Tanjug). Nekateri inozemski listi, med njimi »Times«, »Reynolds News« in nekateri avstrijski listi, so zadnje čase objavili večje število vesti o pogajanjih med zavezniškimi in avstrijskimi oblastvi zaradi naselitve približno 120 do 140.000 volksdeutscherjev v Avstrijo. Vse te vesti poudarjajo namere, da bi se ob jugoslovansko-avstrijski meji na južnem Koroskem in Štajerskem naselilo precejšnje število volksdeutscherjev, ki so prišli v Avstrijo po večini iz Jugoslavije, Romunije in Bolgarije.

Ker so ti volksdeutscherji dejansko najbolj zakrknjeni nacisti in pangermani, ter največji sovražniki, ki so prizadejali narodom Jugoslavije mnogo hudega gorja in nenadomestljive škode med to vojno, je poslala vlada FLRJ Kontrolnemu svetu za Avstrijo protestno noto. V njej izjavlja, da bi smatrala naseljevanje volksdeutscherjev na južnem Koroskem in Štajerskem za izzivanje FLRJ in za stalno nevarnost za mir in varnost na avstrijsko-jugoslovanski meji.

Monarhofašisti v Egejski Makedoniji skušajo ovirati delo anketne komisije

Atene, 22. febr. (Tanjug). Dopisnik lista »Rizospastis« iz Soluna piše, da so pričeli monarhofašisti živahno aktivnost z namenom, da bi prevarili anketno komisijo in jo ovirali pri njenem proučevanju vzrokov položaja v Grčiji.

Tako je pozvala trgovska zbornica v Solunu vsa trgovaška združenja v Egejski Makedoniji in Trakiji, da pošljajo anketni komisiji po njenem prihodu v Solun brzjojavke z obrekovanji proti FLRJ ter Bolgariji in Albaniji. Take pozive so poslali tudi drugim združenjem z istim namenom. Vsa združenja so opozorili, da brzjojavke ne smejo imeti enake vsebine in da jih tudi ne smejo poslati istočasno.

Obenem poskušajo zastrašiti monarhofašistične oblasti v deželi ljudske predstavnike, da ne podajo izpovedi pred anketno komisijo. Oblasti povečujejo teror, da bi preprečile ljudstvu pošiljanje brzjojavk in protestnih pisem proti monarhofašističnemu zatiranju.

Demokratično združenje iz kraja Cato Marevvello na Kreti je poslalo anketni komisiji brzjojavko, v kateri pravi, da so blokirale močne sile monarhofašističnega orožništva in vojaške policije taborišče deportiranih demokratičnih vojakov I. pionirskega bataljona. Pod grožnjo avtomatičnih pušk so prisilili 650 vojakov, da so se vkrcali na ladjo »Lemnos«. Stražniki so streljali na vojaške, ki se niso hoteli vkrcati. 100 vojakov, ki so ostali v taborišču, je objavilo gladovno stavko v znak protesta. Razpust koncentracijskega taborišča aretiranih demokratičnih vojakov je v neposredni zvezi z bližnjim prihodom anketne komisije.

Brzjojavka končuje z naslednjimi besedami: Protestiramo proti napadu na demokratične vojaške in zahtevamo, da izvede anketna komisija lokalno anketo zaradi ugotovitve pogojev, pod katerimi živijo grški vojaki, medtem ko se lahko albanski balisti, ki jim nudijo gostoljublje, svobodno kretajo.

KONGRES MEDNARODNE DEMOKRATIČNE FEDERACIJE ŽENA V PRAGI SE JE PRICEL

Praga, 22. febr. (Tanjug). Včeraj popoldne se je pričel v Pragi kongres Mednarodne demokratične federacije žena, ki mu prisostvujejo delegatke iz 44 držav.

V dvorani nekdanjega češkoslovaškega senata je otvorila zasedanje predsednica Sveta češkoslovaških žena in članica češkoslovaškega parlamenta dr. Milada Horakova. V svojem pozdravnem govoru je posebno pozdravila delegacijo jugoslovanskih žen. Za njo je povzela besedo predsednica Federacije ga. Cotton. Ki je podala poročilo o delu časnega odbora. Obrazložila je cilje kongresa in poudarila vlogo jugoslovanskih žen. Njih poštrevnost in prispevek v narodnosvobodilnem boju.

Na današnji dan pred 29 leti je bila ustanovljena v teku najhujših borb proti mednarodnim intercentom Sovjetska armada — Rdeča armada. V kratki dobi 29 let je ta najslavnija, proa trajna in nepremagljiva oborožena sila delovnega ljudstva šla zmaganilo skozi dve vojni, razbila sile mednarodne intervencije v letih 1918 do 1921 ter v veliki domovinski vojni razbila fašizem v Evropi in v Aziji. Četrtri dobe njene obstoja je potekel v krovjih, uničujočih, a slavni borbah, kakršnih ne pomni zgodovina človeštva. Zgodovina Rdeče armade, to je slavna epopeja neizmernega junaštva, iznajdljivosti in požrtvovalnosti, izvoračajce iz globoke zavesti, da je mogoče izgraditi nov družabni in državni red samo ob oboroženi zaščiti tega reda in te graditve.

V dneh domovinske vojne je vse svobodoljubno človeštvo s pritenjenim dihom sledilo umikom in napredovanjem Rdeče armade vse do triturnja v samem Berlinu. Na frontah Rdeče armade se je odločila usoda človeštva. Ni bilo takrat predzreža, ki bi si v orstah svobodoljubnega človeštva držnil oreči kamen na slavno Rdečo armado, na njene velike heroje, na sveta pričavanja in upanja milijonov, ki jih je tlačil fašizem. A niso se bili pokopani osti heroji, padli v borbah s fašističnimi zvermi, že so začeli v zapadnih deželah pod krinko »demokracije« blažiti tisto armado in tisto deželo, ki je doprinesla levji delež k skupni zmagi. Začeli so govoriti o ekspanzionističnih težnjah Sovjetske zveze in Rdeče armade tisti, ki jim ni ošeh mirna izgradnja sveta po vojni in ki bi radi propadu Hitlerjevemu planu o svetopnem gospodarstvu uveljavili plan anglosaške svetovne hegemonije. Naenkrat so pogruntali, da je ruski karakter »zaprt in nezaupljiv«, da smo mi Jugoslovanci postali sateliti Sovjetske zveze itd. itd.

Vendar pa vse te kleveče ne morejo spraviti s sveta resnice o Sovjetski zvezi, o Sovjetski armadi. Dejstva govore drugače. Dejstva govore, da je Churchill, eden glavnih hujskačev proti Sovjetski zvezi, že leta 1944 v Rimu kopal načrte skupaj s kvizlinci iz balkanskih dežel, kako bi ohranili reakcionarne pozicije na Balkanu, da pa je Rdeča armada s svojim junaškim bojem bistveno doprinesla k osvoboditvi balkanskih narodov in s tem pomagala prekriti tudi Churchillove načrte. Dejstva govore, da je angleška vojska v Grčiji tisti nosilec »ekspanzionističnih stremeljenj«, ki bi jih radi podtaknili Sovjetski zvezi, da angleška vojska v potokih krvi duši skupaj z grško reakcijo boj svobodoljubnega grškega naroda. Medtem ko je Rdeča armada v področjih Evrope in Azije, ki jih je ona osvobodila ali zasedla, sama po sebi s svojo prisotnostjo olajšala okrepitev demokratičnih ljudskih sil v teh deželah, pa so se na drugi strani vojaške okupacijske oblasti zapadnih zavezniških angarižirani za pomoč reakcionarim, protiljudskim, da celo fašističnim silam v zasedenih deželah. Canskajskovi interventi in razbijajočnolnosti Kitajske, ki vodijo državljansko vojno proti demokratični Kitajski, nosijo ameriške uniforme in ameriško

orožje. V Transjordaniji, Egiptu, Grčiji itd. itd. je boj ljudstva usmerjen proti prisotnosti in omešavanju tujih armad, ki nočejo zapustiti teh dežel, ker nočejo dopustiti demokratičnega, neodvisnega razvoja teh narodov, ker se boje za svoje strateške baze, petrolejska polja, tržišča itd.

Dan rojstva Rdeče armade, armade miru in demokracije, armade, prežete s svobodoljubnimi stremeljenji sovjetskega ljudstva, to je svečan praznik vsakega svobodoljubnega človeka. Mogoče bi kdo rekel, da ob tem prazniku ni primerna prilika za razkrinkavanje in poudarjanje takih trdih dejstev o armadah drugih, imperialističnih držav. Vendar pa najbolj občutimo veličino in poslanstvo Sovjetske armade, če primerjamo delo in učinek Sovjetske armade in armad tako imenovanih zapadnih demokracij v svetu, v osvobodjenih in zasedenih področjih. Dale bi se napisali cele knjige na to lemo. Samo še en majhen, a značilen primer. Ko je Rdeča armada v skladu z dogovorom zavezniškov zasedla severni del Perzije, so se tam začele krečiti demokratične sile, zlasti v Azerbejdžanu. Pozneje je tudi prišlo do ustanovitve avtonomnega področja Azerbejdžana, o katerem je bil resnično demokratičen državni ustroj, kakršnega sveda ostali deli Perzije niso poznali. Medtem se so čete Rdeče armade umaknile iz Perzije, ko so svojo vojno nalogo izpolnile (čeprav je reakcionarni tisk še dokaj časa skozi leto 1946 po osem svetu opil o »imperialističnih namenih sovjetskih čet v Perziji«). Za časa oltivo v Perziji, malo po odhodu Rdeče armade, pa je reakcija v Teheranu, podžgana od angleškega in ameriškega poslanika, brutalno napadla svobodoljubni Azerbejdžan in uničila mlado demokratično avtonomno oblast...

Mnogo je bilo pisane o »vzrokih moči Sovjetske armade«; o tem, da je to armada delavcev in kmetov, ki so zrušili oblast finančnega kapitala in veleposestniškega razreda; o tem, da je to armada, ki temelji na novem socialističnem družbenem redu in na državnem redu socialistične demokracije, najrazvitejše demokracije na svetu; o sovjetskem patriotizmu, ki združuje progresivna dejanja sovjetskih narodov v preteklosti s ponosom ljudi, ki so izgradili novo družbo, vir svoje sreče in moči, stebler miru in demokracije v svetu. Vse to so znane stvari. Vse to so tiste sigurne in realne konstante, ki nikoli ne odpovedo, pa četudi je trenutna slika drugačna, neugodnejša. Te konstante so silnejše kot so bili mehanizirani roboti hitlerjevskih vojsk, njihova »ljajna orožja« in današnji krik in vik z atomsko bombo. Na teh solidnih konstantah je zgrajena samo Rdeča armada.

Eden glavnih virov rastoče moči Sovjetske armade je rastoča moč sovjetskega gospodarstva. Prehod iz vojne na mirnodobno gospodarstvo je bil v Sovjetski zvezi izoršen brez kriz in brezposelnosti, demobilizirani borci so bili takoj zaposleni v proizvodnji, tovarne, ki so prej izdelovale orožje, so se naglo preomlirale za potrebe porušene domovine in za nove gradnje. V primeri s prejšnjim letom je v l. 1946 proizvodnja v Sovjetski zvezi narasla

Informativni biro ministrstva za industrijo:

O pomenu novih gospodarskih predpisov za načrtno vodenje industrije

Novi gospodarski predpisi predstavljajo važen preokret v razvoju našega gospodarstva in posebej še industrije. V bistvu pomenijo ti predpisi prilagoditev organizacijske oblike našega gospodarstva njegovemu značaju, to je socialističnemu značaju, ki je posledica družbenopolitičnih sprememb v naši državi. S tem predpisom so odstranjene največje ovire za prehod k pravemu načrtnemu gospodarstvu.

Za izvedbo načrtnega gospodarstva je potrebno zagotoviti akumulacijo. Pri nas je akumulacija splošna ljudska akumulacija, ki se po načrtu določa in uporablja za družbeno koristne investicije, nove izgraditve ter za dvig življenjske ravni delovnega ljudstva. Akumulacijo v našem gospodarstvu delimo na splošno in na lastno akumulacijo državnih gospodarskih podjetij, oziroma proizvodnih panog. Treba je bilo najti pravo zvezo med podjetjem, kjer gospodarske dobrine nastajajo in državnim proračunom. Prejšnji administrativni proračuni so morali odpasti pred splošnim državnim proračunom kot finančnim načrtom za vsa država in za posamezne republike, okrajne in krajevne ljudske odbore. Tako je prišlo do povezave podjetja z vsesplošnim, državnim, gospodarskim in finančnim načrtom. Splošna akumulacija je v glavnem zajeta z davkom na promet proizvodov kot splošnim državnim davkom in je predvsem namenjena za velike načrtno investicije. Lastna akumulacija državnih gospodarskih podjetij pa se odraža v obliki dobička in pomeni podlago za po načrtu predvidene neposredne investicije samega podjetja odnosno dotične proizvodne panoge. Le v manjšem delu gre v republiški proračun. Lastna akumulacija tudi omogoča podjetjem, da izven načrta izvajajo manjša dela v zvezi z racionalizacijo, s tehničnimi in tehnološkimi raziskavanji ter dela za izboljšanje varnostnih naprav in higijenskih pogojev pri delu.

Rešiti je bilo treba vprašanje cen. Ceno je bilo treba postaviti tako, da bo iz nje jasno izhajala splošna, kakor tudi notranja akumulacija, to je lastna akumulacija podjetij. Cena mora biti oni regulator gospodarstva, kakor ga zahtevajo politični in družbeno-gospodarski vidiki. Na eni strani mora v ceni biti jasno izražena splošna akumulacija, na drugi strani pa mora biti v ceni oni del notranje akumulacije, ki daje podjetju v zdravem tekmovanju z drugimi podjetji vzpodbudo za čimbolj racionalno in kvalitetno delo. V načrtnem gospodarstvu morajo biti cene kolikor mogoče enotne za teritorij vse države, ali pa za teritorije posameznih republik. Da bi to dosegli, je treba čimveč elementov v ceni normirati. In v tem je smisel določanje povprečnih proizvodnih stroškov in normiranih upravnih in prodajnih stroškov. Razlikujemo torej enotne cene za področje vse države in enotne cene za področje posameznih republik. Zakon o poenotenem računovodstvu predpisuje shemo za kalkulacijo. Ta shema odgovarja novi finančni politiki in potrebam načrtnega finansiranja podjetij.

Cene so sestavljene iz sledečih elementov: iz proizvodnih stroškov, iz amortizacije, iz upravnih in prodajnih stroškov, iz dobička, iz prometnega davka.

Proizvodni stroški obsegajo prenos materiala za izdelavo z dodatkom splošnih stroškov na material za izdelavo, nadalje iz delovnih plač z doprinosi in splošne stroške za izdelavo, toda brez amortizacije. Tako izračunani proizvodni stroški predstavljajo osnovno za izračunavanje vseh vrst dobičkov in pribitkov, upravnih in prodajnih stroškov.

Amortizacije so odpisi od zgradb, strojev in strojnih naprav, orodja, inventarja in sredstev za prevoz. Da odpisi ne grede več med splošne izdelavne stroške, je razumljivo, ker je obnova, vzdrževanje in izgradnja industrije stvar načrtnega gospodarstva in to je vendar osnovni smisel amortizacijskega fonda. Odpisi so torej načrtno določen fond, iz katerega se osnovna sredstva gospodarskih podjetij obnavljajo, kakor je predvideno v investicijskem planu, ali pa se iz njega finansirajo nove investicije. Zaradi tega se višina odpisov tudi ne bo več razvala po dosedanjih finančnih predpisih, ampak jo bodo in jo določajo organi za načrtovanje po vidikih načrtno izgradnje industrije.

Upravni in prodajni stroški dosedaj niso bili sredstvo za navajanje podjetij k pocenitvi upravnega aparata in k pocenitvi prodajnih stroškov. Podjetja niso imela prave vzpodbude, to je stimulusa, za znižanje upravnih in prodajnih stroškov. Uredba o upravnih in prodajnih stroških v državnih, rudarskih in industrijskih podjetjih zveznega in republiškega pomena, pa določa, da se upravni in prodajni stroški računajo v polno lastno ceno proizvajalca kot normirani, to je določeni stroški in sicer bodisi kot ugotovljeni znesek na enoto proizvoda (meter, kilogram itd.) bodisi kot odstotek od povprečnih proizvodnih stroškov. Podjetja smejo v svojo individualno lastno ceno vračunati samo normirane, določene upravne in prodajne stroške, četudi so njihovi upravni in prodajni stroški višji. V tem primeru gre za razlika med višjimi individualnimi in normiranimi upravnimi in prodajnimi stroški in breme dobička podjetja, odnosno če taka podjetja dobička nimajo, ali izkazujejo po načrtu predvideno

izgubo, gre takšna razlika v njihovo izgubo. Nasprotno pa imajo podjetja, ki zmanjšajo svoje individualne upravne in prodajne stroške pod normirane, možnost povečati svojo interno akumulacijo, ker grede prihranki in dobiček podjetja, iz katerega se povečava njihov sklad vodstva. Odstotek prispevka v ta sklad iz nadnačrtnega dobička določa Gospodarski svet FLRJ po predhodnem zaslišanju Glavnega odbora ESJ. Normirane upravne in prodajne stroške pa določajo ministrstva po predlogu uprav raznih industrijskih panog v soglasju s pristojno načrtno komisijo.

Dobiček podjetja predstavlja v največji meri samo interno akumulacijo, dočim je po dosedanjih ureditvah dobiček predstavljal osnovo za določanje splošne akumulacije, namreč osnovo za odmero davkov. Taka ureditev je bila v polnem nasprotju z našim družbeno-gospodarskim razvojem. Stvar je bilo treba preurediti tako, da se višina družbene akumulacije določa tam, kjer se proizvod ali gospodarska usluga dokonča, torej v prvi vrsti s pomočjo prometnega davka, dobiček pa se omeji na notranjo akumulacijo v podjetju in je le delno sredstvo družbene akumulacije ter gre samo v enem delu za splošno akumulacijo, v kolikor preseže gotovo stopnjo in višino. Dobiček mora biti sredstvo, ki daje podjetju vzpodbudo, to je stimulus za čimbolj racionalno poslovanje. To pa ni v podjetju vprašanje samo direktorja ali nekaj oseb, temveč mora to zanimati ves delovni kolektiv, vse delavstvo in nameščentstvo. Uredba o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih je prinesla o tem ustrezne predpise. Dobiček se deli na redni načrtni dobiček, na z načrtom določeni presežek dobička, to je ekstra dobiček ter na nadnačrtni dobiček.

Od tega, ali podjetje doseže redni dobiček ali poleg rednega tudi ekstra dobiček in še celo nadnačrtni dobiček, je odvisno, koliko bo podjetje imelo na razpolago posebne nagrade udarnikom, novotarjem in racionalizatorjem in drugim delavcem in uslužbencem podjetja, ki se pri delu izkažejo. Nadalje je od tega odvisno, koliko bo podjetje moglo prispevati za dvig strokovne usposobljenosti delavcev in strokovnih nameščencev podjetja, za gradnjo stanovanj za delavce in uslužbence, za gradnjo socialnih ustanov, za gradnjo kulturnih ustanov ter za manjše potrebe racionalizacije podjetja samega, za tehnična in tehnološka raziskavanja ter za izboljšanje varnostnih naprav in higijenskih pogojev za delo. Vse delavstvo in nameščentstvo bo zaradi tega živo zainteresirano na čimbolj racionalnem delu in na dvigu produkcije, ker bo poleg koristi, ki jo prinaša skupnost, imelo od tega tudi samo neposredno korist. Razvil se bo pravo tekmovanje med posameznimi podjetji. Uredba o določanju dobička v rudarskih in industrijskih podjetjih predvideva, kako se z dobičkom v finančnem pogledu razpolaga.

O vlogi prometnega davka si moramo iz izjav predsednika Gospodarskega sveta in ministra za industrijo FLRJ tov. Borisa Kidriča in iz pisanj naših dnevnih listov in gospodarskih revij ustvariti dovolj jasno sliko. Zakon o davkih od 26. 12. 1946 je prinesel v našem novem davčnem sistemu ustrezne predpise. Od vseh davkov je na prvem mestu davek na promet proizvodov. Zakon pravi, da se z davkom na promet proizvodov ustvarja državna akumulacija finančnih sredstev in proizvodnje blaga vseh gospodarskih panog, izvzemši osnovne kmetijske proizvodnje ter iz drugega dela, ki prispeva k ustvaritvi vrednosti proizvodov, kakor so prevoz, obrtna usluge in podobno. Davek na promet proizvodov je torej splošni državni davek in pomeni osnovno sredstvo splošne državne akumulacije. Izraža se v odstotku prodajne cene v trgovini, ali proizvajalčeve prodajne cene, odnosno proizvodne cene, ali pa tudi v določenem znesku. Če dodamo vsem dosedaj navedenim elementom še stroške trgovine, pridemo do končne stopnje v strukturi cene, to je prodajne cene na debelo oz. na drobno.

Vse te spremembe na sektorju cene proizvodov in v akumulaciji so bile potrebne za prehod k načrtnemu financiranju gospodarskih podjetij. Kot predpogoj za ustvaritev državnega gospodarskega načrta in načrtnega financiranja gospodarskih podjetij je bila tudi nujnost spremeniti dotedanji bančno kreditni sistem. V bančnem sistemu je bilo potrebno izvesti smotrno centralizacijo in ustvariti centralni bančni zavod, ki zajema celotno državno upravo in gospodarsko delavnost vse države. V glavnem imamo dva bančna zavoda, to je Državno investicijsko banko za dolgoročna financiranja in Narodno banko s centralami po posameznih ljudskih republikah, s primernim številom podružnic za tekoča in kratkoročna financiranja tako državne uprave kakor tudi gospodarstva. Te spremembe so bile potrebne, ker sicer ne bi bila mogoča izvedba splošnega državnega gospodarskega načrta, način financiranja državnih ustanov in upravnega administrativnega pogledu pa bi bil v nasprotju z našo novo gospodarsko družbeno ureditvijo. Izven tega banč-

Tekmovanje »Vse za priključitev k FLRJ« je zajelo vso Slovensko Koroško

Dunaj, 22. febr. (Tanjug). V Slovenski Koroški se razvija vedno širše tekmovanje organizacij Osvobodilne fronte z geslom: »Vse za priključitev Slovenske Koroške k Titovi Jugoslaviji«.

V Sv. Jakobu v Rožu se je prijavilo v organizacijo Osvobodilne fronte 36 novih članov. V mnogih krajih so v teku prireditve, ki jih poseja veliko število prebivalstva. Tako je bila prireditve v Podgorjah; prisostvovalo ji je nad 400 oseb. Fašistični elementi so skušali preprečiti prireditve s tem, da so prekinili električno razsvetljavo, toda prireditve se je nadaljevala pri petrolejskih svetilkah. Tudi v okrajju Loka je bila prireditve v okviru tekmovanja za priključitev domovini; mladina je prikazala dramo Maksima Gorkega »Mati«. Prireditve je obiskalo nad 500 prebivalcev. V uvodnem govoru je sekretar okrajnega odbora OF Martinjak poudaril pomen sedanje trenutka za Slovensko Koroško in pomen boja za priključitev Slovenske Koroške Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

S prireditve so bile poslano pozdravne brzojavke maršalu Titu, šefu jugoslovanske delegacije v Londonu dr. Vilfanu in zavezniskemu svetu na Dunaju.

Zavezniske oblasti ne dajejo komentarjev o umoru britanskega generala De Wintona

Trst, 22. februarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Ker so se pojavljali v zadnjem času po italijanskih listih različni komentarji v zvezi z umorom britanskega generala De Wintona in v zvezi z aretacijo morilke, je Glavni stan zavezniskih sil za Sredozemlje dal naslednjo izjavo:

»Z ozirom na umor brigadnega generala De Wintona bo mogoče ugotoviti točno osnovo tega dejanja šele po proučitvi razpravnih izsledkov proti Mariji Paquelli, ki je bila aretirana. Zavezniske oblasti si pridružujejo zato vsak komentar o zločinu in izjavah, dokler ne bo vsa stvar razčiščena.«

Civilna policija vedno bolj stopnjuje teror nad ljudstvom cone »A«

Trst, 22. febr. Dopisnik Tanjuga poroča: Civilni policisti v coni »A« v vsakim dnem slabše ravnaajo z ljudstvom. Pred nekaj dnevi so skušali civilni policisti v Rihemberku pri Gorici izzvati miroljubno prebivalstvo s tem, da so pomoči divljali z avtomobilji po vasi, na ves glas vpili in streljali. Prejšnjo nedeljo pa je policist Stajer iz Idrije prišel v gostilni Kodrič brez vsakega vzroka streljati. Civilni policisti, ki so takoj prišli za svojim kolegom Stajarjem, so razburjenje še povečali in pričeli streljati na vse strani.

Napad fašističnih teroristov na mehanično delavnico v Gorici

Trst, 22. februarja. Dopisnik Tanjuga poroča: Fašistični teroristi so večeraj ob 5. uri zjutraj napadli mehanično delavnico bivšega predsednika Okrožnega narodno osvobodilnega odbora za Gorico Josipa Struškaja. Fašisti so podtaknili pod okno delavnice v ulici Favetti peklenški stroj, ki je ob eksploziji napravil veliko škodo v delavnici in na okoliških zgradbah. Kot vedno tako tudi sedaj ni policija izsledila nobenega terorista.

Pismo šefa jugoslovanske vojaške misije

Budimpešta, 22. febr. (Tanjug). Šef jugoslovanske vojaške misije pri zavezniški kontrolni komisiji v Madžarski, polkovnik Obrad Čičmil, je poslal predsedniku madžarske republike Zoltanu Tildyju pred svojim odhodom iz Madžarske naslednje pismo:

»Misija, ki sem jo vodil, je delala dve leti na Madžarskem, v dobi, ko je madžarski narod z velikimi napori začel izgrajevati in obnavljati deželo. Moji delavci in tudi jaz osebno smo vedno delali za razvoj in poglubitve iskrenega prijateljstva med Jugoslavijo in Madžarsko. Zahvaljujemo se vam, ker ste nam pripomogli, da smo uspešno končali to nalogo.

nega sistema so stali samo še denarni zavodi lokalnega pomena, kakor na primer Mestne hranilnice.

Finančni načrt podjetja je denarni izraz gospodarske dejavnosti podjetja. Potem takem predstavlja del gospodarskega načrta podjetja. Določa način, kako se gospodarski načrt finančno izvede. Vsako podjetje izdelava svoj gospodarski načrt s finančnim načrtom upoštevaje premoženje, ki ga upravlja. Po obsegu tega premoženja merimo gospodarsko moč in pomen podjetja za gospodarstvo. Preden pristopimo k analizi samega finančnega načrta, moramo še na kratko premotriti podjetje s stališča premoženja, ki ga upravlja. Premoženje vsebuje osnovna sredstva, obratna sredstva, sklad vodstva podjetja in amortizacijski sklad. Osnovna in obratna sredstva podjetja se ugotovijo in zagotovijo vedno ob ustanovitvi podjetja. Pri tistih podjetjih pa, ki so že obstojala, se osnovna in obratna sredstva ugotovijo pri registraciji. Spremembe obratnih sredstev pa vsako leto regulirajo s finančnim planom. Osnovna sredstva so ono premoženje, ki daje podjetju gospodarsko osnovo za poslovanje. Ta sredstva so: zemljišča, ki pripadajo podjetju in na katerih ima podjetje svoje zgradbe ali ki so jim potrebna za redno poslovanje, nadalje zgradbe, to je tovarniške, obrtne in vse ostale, ki služijo v poslovne namene in neposlovne namene, stroji, strojne opreme, prevozna sredstva,

Koroški Slovenci pozdravljajo jugoslovanske voditelje

Maršalu Josipu Brozu-Titu

Mladina Slovenske Koroške, zbrana na Pokrajinski konferenci v Doleh ob Vrbskem jezeru dne 14. 2. 1947. Vam pošilja svoje iskrene in borbene pozdrave.

Slovenska koroška mladina se je borila v narodno osvobodilni borbi skupno z ostalo mladino Jugoslavije pod Vašim vodstvom za lepšo in srenejšo bodočnost. Ta borba koroške mladine pa do sedaj še ni bila kronana z uspehom. Se vedno nas zatirajo isti elementi, ki so to delali že prej v stari Avstriji in zlasti v času Hitlerjevega fašizma. Pojavili so se ljudje, ki s podporo

svetovne reakcije kriče o »nedeljivi Koroški«. Toda mi, ki smo se z orožjem v rokah borili proti zatiranju, ne bomo dovolili, da bi danes preobčleni fašisti ponavljali stare fašistične parole.

Izjavljamo, da je zahteva jugoslovanske vlade izraz zahtev in borbe slovenskega ljudstva in obljublamo, da se bomo z vso odločnostjo borili vse do tistega dne, ko se bomo vključili s svojo materino zemljo — Titovo Jugoslavijo!

Zveza slovenske mladine za Slovensko Koroško.

Pokrajinski odbor.

Tov. Marinku, predsedniku vlade LR Slovenije

Aktivisti Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško, zbrani na okrajni konferenci v Celovcu, pošiljamo vam in celemu slovenskemu narodu naše borbene pozdrave.

Kljub vsem oviram in nakanam smo mi koroški Slovenci prepričani o naši dokončni zmagi.

Z novo silo in v tekmovalnem duhu nadaljujemo našo borbo za osvoboditev. V borbi smo bili združeni, združeni hočemo pa biti tudi v skupni pod Vašim vodstvom v naši skupni domovini LR Sloveniji v okviru FLRJ.

OF za Slovensko Koroško
Okrajni odbor Celovec — levi breg.

Koroški Slovenci so s krvjo izbrisali nepravilne meje

Celovec, 22. febr. (Tanjug). Medtem ko na konferenci namestnikov ministrov v Londonu proučujejo mirovno pogodbo z Avstrijo, se teror nad koroškimi Slovenci vedno bolj povečuje. To omogoča v prvi vrsti dejstvo, da so na najvažnejših mestih v upravnem aparatu še vedno znani nacisti. Nacistični učitelji v Slovenski Koroški so te dni učencem poolah prepovedali govoriti slovensko.

Hranilnice v Dobri vasi, Pliberku, Zelzni Kapli in drugih krajih še vedno niso bile vrnjene v roke koroških Slovencev. V Velikovu razpolagajo s slovenskim ljudskim premoženjem še vedno bivši nacistični komisarij Trsta, kakor tudi nositelj zlatega znaka nacistične stranke — Werner Eberle.

Koroški Slovenci na številnih zborovanih odklanjajo tolmačenje sklepov moskovske konference, kot jih podajajo predstavniki zapadnih sil. Pri tem zlasti opozarjajo na dejstvo, da se je odpor koroških Slovencev proti Hitlerizmu pričel že leta 1936, ko se veliko število koroških Slovencev ni odzvalo mobilizaciji, ampak se je umaknilo v hribe in v

Jugoslavijo, kajti Slovenci se niso hoteli boriti proti Franciji in Angliji.

Na seji okrajnega odbora OF za okraj Velikovec je bila sprejeta resolucija, v kateri je med drugim rečeno:

»V našem okraju so bili domovi, ki so dali 6 partizanov, bile so družine, ki so dale po 3 borce, ki so žrtvovali svoje življenje za svobodo. Toda prav proti tem družinam izvajajo sedaj oblastva tako imenovane demokratske Avstrije nova nasilja ter izvršujejo preiskave in aretacije.«

Koroški Slovenci smatrajo za posebno krivico sklicevanje na plebiscit 1. 1920. Smatrajo namreč, da so s krvjo izbrisali nepravilne meje, ki jih je določil ta plebiscit. Današnja Avstrija je nova država, katere meje je treba določiti pravično, na temelju prispevka k osvobodilni borbi ter v skladu z Atlantsko listino in sklepi moskovske konference iz 1. 1943.

Koroški Slovenci, ki so bili v borbi proti nacizmu združeni z ostalimi brati iz Jugoslavije, ki so se skupno z njimi borili in prenašali najtežje žrtve, zahtevajo tudi danes — v miru — da bi bili združeni z njimi v novi FLRJ.

Koroška pokrajinska vlada ščiti znane naciste

Dunaj, 22. febr. »Slovenski vestnik« prinaša članek v zvezi z odkritjo zaščito, ki jo nudi koroška pokrajinska vlada znanim nacistom. V članku je med drugim rečeno:

»Dr. Herber del Negro si je prilastil med nacističnim režimom posestvo neke preseljene družine v Kamnu. Danes, ko bi bilo treba vrniti to posestvo, je dr. del Negro pozabil, da je bil nekoč nacist. To sicer ne bi bilo prav nič nenavadnega, ako ga pri tem ne bi podpiral predsednik pokrajinske vlade Hans Piesch, ki mu je osebno obljubil, da mu ni treba vrniti posestva, oziroma »da se bo od-

delek svetnika dr. Kanduca pobrigal za drugo posestvo, da bi se izognili neprijetnostim«. To je dr. Kanduc tudi napravil z aktom E. V. 362-46 z dne 2. maja 1946. leta.«

V članku nato piše, da je bil dr. del Negro znan nacist in »star borec«, ki je bil, med drugim, leta 1942 vodil upravnik v Vidmu, nato osebni tolmač gauleiterja Koroške dr. Rainerja in komisar za Jadransko Primorje.

»Take znane naciste — končuje list — ščiti gospoda iz pokrajinske koroške vlade.«

OBISČITE KOROŠKO RAZSTAVO

v Jakopičevem paviljonu, ki je odprta samo še danes! Vstop prost!

Urad za regulacijo glavnega mesta Ljubljane

Z uredbo vlade od 22. febr. t. l. je pri Predsedstvu vlade Ljudske Republike Slovenije ustanovljen Urad za regulacijo glavnega mesta Ljubljane z nalogo, da izdelava principielni idejni načrt za regulacijo Ljubljane, da izdaja obvezna navodila za njegovo ostvaritev ter da nadzoruje izvajanje načrta. Mestni ljudski

odbor glavnega mesta Ljubljane bo dovoljeval parcelacije, gradnje in ureditve nasadov kakor tudi njih izpremembe le na podlagi poprejšnje principieline odobritve urada. Urad vodi direktor, kateremu je pridelen poseben strokovni svet.

Iz pisarne Generalnega sekretariata
Predsedstva vlade LRS

kljaje krijemo ali iz budžeta ali pa s krediti. Nasprotno pa viške odvajamo v budžet.

Brez finančnega plana je tako reguliranje nemogoče. Plan je oni regulator, s katerim dajemo podjetju pravo količino denarja. Če ima pre malo, mu jih moramo dodati, bodisi iz budžeta ali iz kredita, če pa jih ima preveč, mu jih moramo odvzeti in dati tja, kjer jih primanjkuje. Vsaka neupravičena rezerva je za gospodarstvo škodljiva.

Novi gospodarski predpisi zasledujejo torej velike cilje. Izvesti hočemo organizacijo podjetij, ki odgovarja današnji gospodarsko družbeni strukturi. Da bi bilo mogoče doseči te cilje, je treba v podjetju uvesti delovne norme in norme za potrošnjo materiala, ker so norme osnova za načrtno kalkulacijo, na podlagi katerih se izračunavajo proizvodni stroški, odnosno cena proizvoda. Dalje je treba izdelati čim bolj točne proizvodne načrte. Brez proizvodnega načrta ni finančnega načrta. Investicije, ki jih nameravamo v podjetju izvršiti, moramo predvideti v investicijskem planu, ker sicer ne moremo postaviti finančnega plana. Finančne načrte moramo sestavljati z vso vestnostjo. Vsega tega pa ne bomo zmogli, če se do podrobnosti ne bomo seznanjali sproti z vsemi predpisi, ki so v zvezi z našo novo družbeno gospodarsko strukturo in načrtnim gospodarstvom.

Sovjetska armada - nepremagljivo orožje miru in demokracije

POLKOVNIK FEDOR GONČAROV:

IZVORI SILE IN MOČI SOVIJETSKE ARMADE

K DNEVU SOVIJETSKE ARMADE 23. FEBRUARJA

V borbi proti menškim in japonskim osvajalcem se je pokazala Sovjetska armada kot nepremagljiva sila. Sovjetska armada ni samo zadržala navala fašističnih motoriziranih tolpa, ki so zahrbno napadle ZSSR, temveč jim je zadala odločilen poraz še preden se je pojavila v Evropi druga fronta. Strašni sovražnik, pred katerim je trepetala Evropa, je bil do kraja razbit.

Vsiljuje se razumljivo vprašanje, kje tiče vzroki zmage sovjetskega orožja, kje

Velikanski uspehi sovjetske države so znani slehernemu državljanu Sovjetske zveze. Sovjetski državljani si ne morejo misliti, kako je moč živeti v državi, kjer ni nacionalne in razredne enakosti, kjer vlada izkoriščanje človeka po človeku, nezaposlenost, kjer so doma krize. Vidite, zakaj sovjetski državljani nad vse ljubi svojo socialistično državo, v kateri ni rak — ran kapitalizma.

Toda sila sovjetskega državnega reda ni samo v tem, da je to najboljša oblika

Polkovnik S. Borzenko, heroj Sovjetske zveze:

Rdeča armada v borbi

Iz zapiskov vojnega dopisnika o desantu na Krimu

Bilo je hladno, na morju je divjal vihar. Nemci so nenehno obstreljevali rob obale in predno linijo naših strelskih jarkov. Pod plaščem teme je skupina komandirjev zapustila strelske jake in se napotila proti razvalinam naselja.

Zbrali so se okrog radijskega aparata v tesni kleti, kjer je bil nameščen štab izkrvalcev. Iz sanitetnega bataljona so prinesli na nosilnicah smrtno ranjenega komandirja čete Evlahova, ker je bila to njegova vroča želja. Nekaj ranjenih mornarjev se je opiralo na berge lastnega izdelka in tako so prišli sami.

Namestnik komandanta polka za politične zadeve je pogledal na uro. Manjkalo je še pet minut do šestih.

Zdaj bo začel predsednik državnega obrambnega komiteja Stalin svoj referat na svečanem zasedanju moskovskega Sovjeta odposlancev delovnega ljudstva, ki mu prisostvujejo tudi zastopniki partijskih in družbenih organizacij mesta Moskve.

Videl sem, kako so od razburjenosti drhtele roke radiotelegrafista Glazkova. Celo 1. novembra, prvi dan izkrcanja desanta, ko so nemški tanki na 100 metrov obstreljevali naš štab, se ni razburjal tako, kakor zdaj.

— Bojim se, da bo premalo akumulatorjev, — je dejal.

Zadnje tri dni smo oddajali in sprejemali po radiu samo najnujnejše vesti, ker smo varčevali z energijo.

Člani velike, složne družine smo, Stalinovi otroci — tako nas je imenovala heroj Sovjetske zveze Galina Petrova. To dekle je šlo med prvimi na juriš čez minsko polje takoj, ko smo se izkrcali na krimski obali.

Stalin! Vsak izmed nas je vedno mislil na tega velikega in preprostega moža, v borbi je izgovarjal za sovražnike tako strašno, za sovjetske ljudi pa tako drago ime. Misel na Stalina je prevzela dušo, jo napolnila s toploto in vero v zmago.

Nastala je grobna tišina, ljudje so nehote pridržali sapo. In že smo zaslišali po radiu, kako gre Stalin k tribunam, kako teče v tišini, ki je nastala po viharjem ploskanju, voda iz steklenice v kozarec. In končno slišimo našim srcem tako dragi voditeljev glas. Sedimo v tesnem obroču, da se dotikamo z ramami drug drugega, sedimo okrog lesčerbe, marejane iz strojnice protitankovske granate in z naglico stenografom beležimo na kosčke papirja besede našega velikega vojskovodje.

Jaz imam namesto noteza raznobarno knjižico pobotnic, ki so jo tiskali Nemci. Pobotnice so bile namenjene kmetom za žito, ki so jim ga nasilno vzeli. Našel sem jo pri razbitem skladišču in zdaj pišem vanjo. Moj notez se je v morju temeljito zmočil.

Stalin govori počasi. Razločno izgovarja vsako besedo. Ves svet zdaj v upanju posluša te besede.

»Minulo leto — od 25. do 26. obletnice Oktobra — je bilo prelomno leto Domovinske vojne.« Vidim, kako zaigra na izmučenem obrazu Evlahova smehljaj, prvi, odkar je bil ranjen.

»V minulemu letu je izgubila nemška fašistična armada v borbah na sovjetsko-nemški fronti nad štiri milijone vojakov in oficirjev, od teh najmanj 1.800.000 mrtvih, padlih. Poleg tega so Nemci izgubili v tem letu nad 14.000 letal, nad 25.000 tankov in najmanj 40.000 topov.« — slišimo iz radijskega aparata.

»Bogato leto,« — pravi kapitan Ribakov, pa ga opozore, naj bo tiho in takoj umolkne.

Voditeljev govor odmeva enakomerno, vzbujajo tisočere misli. Vsi poslušajo negibno, napeto. Stalin govori o Boljševiški partiji.

»Med Domovinsko vojno je stopila Partija pred nas kot inspirator in organizator vseljanske borbe proti fašističnim osvajalcem. Organizatorično delo Partije je združilo v eno in usmerilo k skupnemu cilju vse napore sovjetskih ljudi, podredilo je vse naše sile in sredstva stvari razbitja sovražnika. Med vojno je ljudstvo še bolj vzljubilo Partijo, še bolj tesno se je povežala s širokimi množicami delovnih ljudi.«

Te besede nas navdajajo z nepopisnim ponosom. Saj smo člani Partije Lenina-Stalina in naša sreča utripajo pod partijskimi legitimacijami.

Stalin govori o okrepljeni protihitlerjevske koalicije, o razpadu fašističnega bloka, razvija program borbe za vse ob-

otrokom, da bodo uživali vse pridobitve kulture, vse tisto, kar je ustvarilo človeško delo.

Važen faktor zmage v minuli vojni je bila sovjetska vojna spretnost, modra sovjetska strategija in taktika. V borbah proti nemškim in japonskim osvajalcem je pokazala vrhovna komanda sovjetske armade na čelu z generalisimom Stalinom primere nedosegljivega strateškega in operativnega vodstva, uspešno je koordinirala akcijo vseh vrst vojske. Sovjetski komandanti so se pokazali kot mojstri taktike manevriranja. Ustvarili so železno disciplino in dobro organizacijo v vojski. Nihče ne more zanikati, da je prav sovjetska armada razbila najboljšo nemško divizijo, obkolila je in razbila Nemce pred Stalingradom, pred Kijevom, Jassijem, v Belorusiji, na Visli, Donavi in Odrji in da je prav ona zavzela Berlin. Proti sovjetski armadi so nepre-

dobje voje. Gledam tovariše, ki zapisujejo vtise, in zdi se, da se papir kadi pod njihovimi svinčniki.

Referat je končan.

Namestnik komandanta polka za politične zadeve naglo sestavi seznam, kdo in kam mora iti, in vsi odidemo iz kleti.

Jaz sem se napotil v četo poročnika Plešakova. Bori so bili v protitankovskem rovu, ki so ga že prejšnji mesec izkopali prebivalci; mesta Kerča. Ko so bori poltavčevega oddelka zvedeli, o čem bomo govorili, so privlekli iz žepov svojih plaščev majhne Stalinove slike. Vzeli so jih s seboj, ko so šli v desant. Skozi raztrgane oblake je posijala luna. Bori so se zbrali okrog mene in me poslušali zelo pazljivo, le zdaj pa zdaj je ta ali oni kaj pripomnil.

— Vemo, zakaj se borimo, zato tudi zmagujemo. — je rekel najmlajši mornar, ki je imel na glavi čepico brez ščitka, čepic je bilo hladno.

— Zmagali bomo v vojni, zmagali bomo tudi na polju, — mu je odgovoril bradač — med kolhozniki in sanjavo zapri oči. Morda je zagledal kolhozno polje in sebe na kombajnu, plavajočem po zlatih valovih zrelega žita. Sanjarjenje o domu vedno spremlja vojaka. — »No, ko bi Nemci zdajle poskusili juriš, bi jih poštono nakresali.« — je rekel Plešakov, mlad, rdečeličen poročnik iz mesta Kustanaja.

Napočil je praznični dan. Veter je do tal upogibal drevje, kar ga je bilo še ostalo. Takoj jutraj so začeli Nemci srdito obstreljevati naselje, slotine topov je streljalo od vseh strani. V bunkerjih sanitetnega bataljona se je nabralo mnogo ranjenecov.

Opoldne je priletelo okrog sto naših štormovikov, ki so vrgli v vrečah na padalih borcem iz desanta praznična darila delovnega ljudstva sovjetske Gruzije. V vsakem paketu je bila majhna steklenica konjaka, bonboni, sadje in knjižice. Bile so knjižice raznih avtorjev. Jaz sem dobil zbirko pesmi Simonova.

Ponoči sem odšel na prednje položaje, od katerih je bil naš štab oddaljen 500 metrov. Hodil sem hitro, sklonjen. Od vseh strani so kosili nemški mitraljezi.

— Po vojni pojdeva s teboj, Petrov, v kino gledat film »Bitka za Krim« in tam bova videla prizore iz borb našega desanta, ki so se za vedno vtisnili v spomin, videla bova razvaline ribiškega naselja EMigen, — sem zaslišal glas iz bližnjega strelskega jarka.

Bori so sedeli v strelskem jarku, puhali previdno tobačni dim v rokave in se razgovarjali o tem, kaj jih čaka po vojni.

— Zakaj pa kadite na prednjem položaju? — sem vprašal strogo.

— Noge si grejemo, — je odgovoril eden izmed njih za šalo.

V temi se zelo slabo vidijo obrazi borcev, toda vedel sem, da imam pred seboj heroje. Vsak izmed njih se je že odlikoval v desantu, ubil je Nemca, pripeljal svoj delež k izgonu okupatorjev z rodne zemlje.

— Jaz pa mislim, Hačaturjan, da bo-

bila vroča kakor žerjavica. Toda vedel sem, da nas ne bodo v nesreči zapustili. Za nas je bil v skrbah sam Stalin. In zdaj imam patronov dovolj za sto tankov... Borec je za hip umolknil, potem pa pripomnil: V srečo pa poguma tudi za dve sto.

Hačaturjan je zaprosil za sprejem med kandidate Partije. Njegovi prošnji je priložil komandir vojno karakteristiko, v kateri je rečeno: »Sodeloval v desantu pri izkrcanju na krimsko obalo.«

Desant je dvignil ljudi v njihovih lastnih očeh za celo glavo. Vsak je spoznal, kolikega herojstva je zmožen. Odred višjega seržanta Nikolaja Melnikova je odbil protinapad nemške čete, v kateri so bili bori oboroženi z brzostrelkami. Odred ni pustil Nemce, da bi se bili približali tako, da bi lahko streljali z brzostrelkami in kakih petnajstkrat je ustavil sovražnika. Takoj ko so Nemci vstali, jih je sprjel odred s salvami, ki so se jih Nemci najbolj bali.

Vso noč sem ostal v Hačaturjanovem strelskem jarku. Slišali smo jok otrok in žena, škripanje lojtrnikov, na katerih so hitlenjenci odvažali iz bližnjih naselij zadnje prebivalce. Gledali smo proti severu, videli smo topovske plamenčke našega drugega desanta, ki se je izkrcal s polotoka Čuška in mislili smo, da je dan naše združitev blizu.

Krogle so švigale nad našimi glavami, pa si nismo dali vzeti užitka, ki smo ga imeli, ko smo sanjari o prvih dneh miru po popolnem razbitju okupatorja. In pritrtil sem borce, s katerim sva se pomenkovala, da bi bilo prijetno videti po vojni znova vsaj na filmskem platnu pravkar minule dni.

Kako prijetno bi bilo znova videti mračno klet, v kateri je bil prvi dan desanta naš štab, zagledati kapitana Valerija Poltavača s šestimi bori, kako odbija pred zadajo kamnito pregrado zadnji juriš Nemcev, videti vse tisto, kar smo preživeli in kar pride v zgodovino.

Stalin pravi v svojem referatu, da stoji fašistična Nemčija pred katastrofo. Izgnali bomo Hitlerjeve iz Sovjetske zveze, osvobodili evropske narode izpod jarma fašističnih osvajalcev, potem pa se bomo vrnil domov. Zelo se mi že toži po delu. Zdi se mi, da bi prijel za najtežje delo, kopal premost, delal v kamnolomu, sokal les, — je rekel Hačaturjanu njegov sosed v strelskem jarku, dedavec iz mesta Gorkoga Kožin. — Rokam se toži po delu, — je pripomnil in iztegnil predse orjaške pesti.

Bil je sedemnajsti dan borb. Ze sedemnajsti dni je tu nepretrgoma divjala srdita bitka. Na enem kraju so sanitetci dvignili ranjenca na nosilnico. Nemci so prav dobro videli nosilnico in vojake z rdečimi križi na rokavih, kljub temu pa so začeli iz dveh mimometalskih baterij streljati po ranjencu.

V naselju ni nobene hiše, nobenega drevesa, vse je razdejala nemška artilerija. Pod nogami se valjajo drobci granat. Več jih je, kakor odpadlega listja

Parada zmage na Rdečem trgu v Moskvi. Rdečearmejci priklanjajo zastave premaganih nemških enot.

so izvori tiste ogromne sile, ki jo je pokazala Sovjetska armada v najsrdečjših borbah.

Če hočemo pravilno odgovoriti na to vprašanje, moramo predvsem upoštevati, da je sovjetska armada nova armada, ki ni podobna nobeni drugi dosežani armadi. Njena osnovna odlika je v tem, da je to vojska osvobojenih delavcev in kmetov, vojska prijateljstva in bratstva med narodi, v duhu internacionalizma vzgojena vojska. Sovjetska armada, ki jo je pred 29 leti ustvarilo ljudstvo, ko je vrglo raz sebe jarem izkoriščevalcev, je zvest in dosleden branilec njegovih interesov. Med državljansko vojno in med drugo svetovno vojno je Sovjetska armada častno ubranila svobodo in neodvisnost sovjetske države in povečala njeno vojno slavo. Prav zaradi tega uživa sovjetska armada ljubezen in podporo vsega sovjetskega ljudstva. V tem je glavni izvor sile Sovjetske armade.

Kakor vemo, je sila vsake armade v celoti odvisna od stabilnosti države, v kateri je bila organizirana, v vsaki armadi je izražena sila in odpornost družbenega in državnega reda, ki mu služi. Čim naprednejši in čvrstejši je družbeni in državni red, tem močnejša in čvrstejša je armada.

Po svojem družbenem redu sovjetska dežela nima sebi enake države. V ZSSR je formiran nov družbeno ekonomski red. V oktobru 1917 je izbruhnila v Rusiji socialistična revolucija, ki je strogolavila oblast zemljiške gospode in kapitalistov ter postavila oblast delavcev in kmetov. Pod vodstvom Boljševiške partije je postalo delovno ljudstvo gospodar svoje usode, ustvarjalec novega svobodnega življenja. V obdobju sovjetske oblasti je ljudstvo izredno napredovalo. O zaostali stari Rusiji ni več duha ne sluha. Zdaj je SZ močna socialistična država, ena izmed največjih industrijskih držav na svetu, država strojev in kovine. Za velikanski ekonomski razvoj sovjetske dežele je bilo potrebnih petdeset let, — to so bile znane Stalinove petletke (zadnja je prekinila vojna).

Veliki uspehi sovjetskih ljudi so bili doseženi v poljedelstvu. Vsakemu sovjetskemu državljanu je znano, da je dala sovjetska oblast kmetom 150 milijonov desetlin (desetina je nekoliko večja od hektara) veleposestniške in državne zemlje, da je ustanavljanje velikih kolhozov omogočilo kmetom, da v polni meri uporabijo v poljedelstvu moderno tehniko, da racionalno izkoristijo umetna gnojila itd. Poljedelstvo naše dežele je postalo mnogo bolj rentabilno, kakor je bilo prej. Delo je postalo lažje, kmetje žive zdaj bolje.

družbenega razvoja v mirnem času, temveč tudi v tem, da se je pokazal kot življenja najbolj zmožni red v težkih vojnih preizkušnjah. Z vsa pravico lahko rečemo, da bi nobena država na svetu ne mogla v tako kratkem času prilagoditi gospodarstva vojnim razmeram, evakuirati najvažnejših industrijskih podjetij iz nevarnosti izpostavljenih con, kakor je storila to Sovjetska zveza. Samo Sovjetska zveza, naslonjena na sovj. družbeni red, na družbeno socialistično lastnino, je lahko izpolnila tako gigantsko nalogo. Vojna je pokazala, da je sovjetski red najboljši red za organizacijo vseh ljudskih sil za odpor proti sovražniku med vojno. V tem je eden izmed osnovnih izvorov moči Sovjetske armade, »armade zmagovalke«.

Eden izmed osnovnih izvorov sile Sovjetske armade je sovjetski državni red, najnaprednejši in najbolj demokratičen na svetu. Prvikrat v zgodovini je dobilo oblast v roke ljudstvo. V ZSSR imajo volivno pravico vsi državljani, ki so izpolnili 18. leto ne glede na imovinsko stanje, narodnost, raso in spol. Politika prijateljstva med narodi je zakon življenja sovjetske družbe. Pod sovjetsko oblastjo so se spremenile zaostale kolonialne pokrajine carske Rusije v močne sovjetske republike, enakopravne članice Sovjetske zveze. Vzemimo na primer Uzbekistan. Ekonomskemu razvoju Uzbekistana bi lahko zdaj zavdale mnoge evropske dežele. Uzbekistan SSR se je spremenila v kratkem času v močno industrijsko in kulturno deželo. Po podatkih za leto 1944. je odpadlo v gospodarstvu Uzbekistana na težko industrijo 48,5%. Ta republika prideluje 66% vsega bombaža v ZSSR. Uzbekistan ima svoje lito železo in jeklo. Leta 1924. je bilo v Uzbekistanu 73.000 učencev, zdaj jih je 1.000.000. Republika ima 36 visokih šol, 19 znanstvenih institutov, Akademijo znanosti in 41 gledališč.

Leninsko-stalinska nacionalna politika je združila vse narode ZSSR v eno samo veliko družino. Ta politika je napravila sovjetsko državo močno in čvrsto. V tem je jamstvo, da lahko kljubuje vsem preizkušnjam. Sovjetski državljani so se zares prepričali, da lahko samo sovjetska oblast zagotovi vsem narodom enakost in svobodni razvoj. Vidite, zakaj podpirajo sovjetsko armado Rusi in Gruzinci, Belorusi in Armenci, Ukrajinci in Kazahi, vsi narodi ZSSR.

Človek se takoj spomni na besede Lenina, ki je rekel: »Nikoli ne bo premagan tisti narod, v katerem je večina delavcev in kmetov občutila in videla, da brani vojo sovjetsko oblast, oblast delovnih ljudi, da brani tisto stvar, ki bo njena zmaga omogočila njim in njihovim

Maršal Timošenko opazuje na izvidnici potek ruskega napada.

do o našem desantu zlagali in prepevali pesmi. Naše ljudstvo ljubi heroje, — je rekel neki borec svojemu tovarišu. Hačaturjan je znan priimek. Ta borec je s strelom iz protitankovske puške od blizu onesposobil nemški tank. Stopil sem bliže.

— Se spominjaš prvega dneva, — je odgovoril Hačaturjan. — Takrat so se pognali Nemci že dovetnajstič na juriš. Imel sem samo še en naboj in puška je

trgoma operirale glavne sile Nemčije in njenih zaveznikov, fašistične enote so vodili najboljši nemški generali. Sovjetska armada je prvovrstna in najmočnejša sodobna vojska.

Sovjetska armada ima v inozemstvu mnogo prijateljev, ker stoji čvrsto na braniku miru na vsem svetu. Razumevajoč svoje vzvišeno poslanstvo, svojo odgovornost za usodo prve socialistične države na svetu žrtvuje sovjetski borec svoje sile, če treba tudi življenje, da izvojuje popolno zmago nad slehernim sovražnikom.

Zdaj se sovjetska armada vežba. Sovjetska armada budno čuva požrtvovalno delo sovjetskih ljudi, ki uresničujejo novo Stalinovo petletko, petletko obnove in razvoja gospodarstva, armada trdno štiti državne interese ZSSR. Na silo in moč sovjetske armade morajo pomisliti tisti, ki bi radi razvneli novo svetovno vojno.

jeseni. Toda ljudje so se že varno zakopali v zemljo in izgub skoraj ni več.

Tanke, »Ferdinand«, aviacijo, daljnostrelno artilerijo — vse so poslali Nemci proti desantu. Hoteli so nas utopiti v morju, toda naši bori so zažigali tanke, z granatami so razbijali »Ferdinande« in kosi »Messerschmidtove« so se valjali po smeteh in razvalinah. Naš desant je pritegnil velike nemške sile.

Nemci so sklenili blokirati nas z morja. Vsako noč je odplovalo na morje 8 dobro oboroženih brzih desantnih čolnov. Ustavili so se pred obalo, da bi ne mogli našo motorni čoln; s Tamanskoga polotoka do nas. Ko so Nemci odhajali, so srdito obstreljevali našo obalo.

Bori desanta so se tega naveličali. Artileristi poročnika Vladimirja Soroke so zadeli eno nemško ladjico, drugo je zažgal s protitankovsko puško oklopniki strellec Aleksander Korovin, ki je bil 7. novembra sprejet med kandidate Partije. Nemci so komaj odvekli svojo ladjico, iz katere se je valil dim.

Blokada se Nemcem ni posrečila. V zraku so gospodarji naša letala. Vsak dan nam mečejo s padali municijo, hrano, časopise in pisna. Končno napočil dan, ko nam vržejo letala zavrtke centralnih časopisov s Stalinovim referatom, ki ga vsi bori in oficirji večkrat željno prečitajo, črpaajo iz njega silo in trdno vero v dokončno zmago.

OB OTVORITVI MOSTU ČEZ KOLPO PRI BUBNJARCIH

Požrtvovalnost delavstva ie omogočila, da bo danes obnovljena še poslednja med vojno porušena železniška zveza med LR Slovenijo in LR Hrvatsko

Danes bo po večletnem premoru pri-
vozil prvi vlak iz Bujnarced čez Kolpo
v Rosalnice. S tem bo ponovno vzpostav-
ljena železniška zveza med Belo Krajino
in Karlovcem, Slovenija in Hrvatska pa
bosta zvezani po novi važni komunika-
cijski črti.

Dograditev mostu čez Kolpo pri Buj-
narcih je bila zadnja, obenem pa tudi
najtežja faza pri obnovitvenih delih po-
rušena belokranjske proge. Pred gradi-
telje so se od vsega začetka postavljal
najrazličnejši problemi, ki so jih morali
reševati z veliko spretnostjo in požrtvo-
valnostjo. Vignje prelomljene železne
konstrukcije, ki je ležala v strugi Kolpe,
je bilo že samo po sebi v tehničnem

pogledu povsem nova naloga, ki je za-
htevala od naših delavcev in tehničnih
strokovnjakov poleg vsega drugega tudi
dobro mero samoiniciativnosti in iz-
najdljivosti. V zadnjih dveh mesecih se
je vsem težavam pridružila še borba z
naraščajočo vodo, mrazom in ledom.
Kljub vsem zaprekam je bil most do-
grajen le nekaj tednov po določenem
roku.

Vzpostavitev nove železniške zveze
z LR Hrvatsko bo imela velik pomen v
našem gospodarstvu. Slovenija bo spet
direktno povezana s Hrvatskim Primor-
jem. Obnovljena proga pa bo istočasno
razbremenjvala centralno progo Ljub-
ljana—Zagreb.

je povzročilo, da se je srednja koza pri
mostu začela vdajati in se premaknila za
en meter navzdol, ostale koze pa za
5—8 cm. To je bil sedaj najbolj nevar-
nen trenutek za delo na mostu. Delavci
so napeli vse svoje moči. Tesarji, med
katerimi so se najbolj odlikovali Kuhar,
Pertuci in Ružič, so vlekli dolge in težke
pilote in jih nameršali ob opornikih.
V smrtni nevarnosti so stali na konstruk-
ciji in ovijali lesene koze z železnimi
vrvmi. Pa tudi delavci mostovne delav-
nice pod vodstvom Kuntiča in Stojana
niso zaostajali za njimi. Kos za kosom
ledu so porivali med tesnimi presledki
začasnih lesenih koz. Tovariša delavce
Cigič in ključavničar Cinzar sta bila
vedno med prvimi tam, kjer je pretela
največja nevarnost.

V zgodnjih popoldanskih urah so se
začele ledene mase pomikati naprej in
nevarnost je bila odstranjena. Delavci
in tehnično vodstvo so sklenili, da tudi
ta zapreka ne zaustavi dela in da
bodo s podvojnimi pilami in nekaj dneht
popravili škodo, ki jo je naredil led.
Pred provizorijem bodo takoj postavili
ledobrane, ki bodo v primeru nove ne-
varnosti zadrževali led.

Kako so dvigali železno konstrukcijo

Obnovitvena dela na mostu čez Kolpo
so se začela lansko leto meseca julija.
Najprej je bilo potrebno s pomočjo po-
talpjačev ugotoviti podvodno stanje kon-
strukcije ter jo razstreliti na dva dela.
Tehnično vodstvo je sklenilo zdravi del
konstrukcije na metliški strani upora-
biti takoj kot del provizorija, poškodo-
vani del pa demontirati in poslati v žele-
zokonstruktorsko tovarno v popravilo.
Pripravljalna dela za dvigavanje konstruk-
cije so trajala dobra dva meseca, ker je
Kolpa v tem času večkrat narasla in
močno zavirala delo. Ker je narasla vo-
da razdrila veliko površino hrvaškega
brega in ogrožala železniški nasip za
mostnim opornikom, je bilo nujno po-
trebno začeti s hitrim dviganjem poško-
dovanega dela konstrukcije na hrvaški
strani, ki je ležal popolnoma v vodi in
zapiral skoraj ves tok reke.

Z delom so začeli v mesecu oktobru
in v začetku novembra dvignili poško-
dovani del konstrukcije, težak 260 ton,
za 7 m nad vodno gladino. Konstrukcijo,
na katero so pritrdili prečke, so dvigali
s pomočjo hidravličnih dvigalk na ročni
pogon. Ko je bila konstrukcija dvignje-
na, so jo položili na demontažni oder
ter jo s pomočjo demontažnega žerjava
demontirali v posamezne kose. Zdrave
dele so deponirali na bregu, poškodo-
vane pa bodo prepečljali v tovarno v
popravilo.

Dvigavanje drugega, lažjega dela kon-
strukcije (180 ton) na slovenski strani
je bilo mnogo bolj zapleteno in je ob-
segalo 5 faz. Najprej so konstrukcijo
obrnili v vertikalno lego, jo dvignili za
10 metrov ter jo s pomočjo premičnih
valjev pomaknili v os proge po za to
pripravljeni poti iz železnih nosilcev.
Konstrukcijo so nato dvignili na končno
višino, t. j. za 4,5 m nad vodo ter jo za
4 m pomaknili v definitivno lego na
opornikih.

Borba z naraščajočo vodo in ledom

Eden glavnih problemov, ki so ga
morali reševati delavci in tehnično vo-
dstvo, je bila nedvomno reka sama, ki je
med graditvijo mostu večkrat naglo na-
rasla, v zadnjih mesecih pa kupičila
proti mostu velike množine ledu. Vse to
je močno zaviralo delo, kakor tudi resno
ogrožalo stavbne objekte.

V mesecu novembru je voda štirikrat
nevarno narasla in dosegla tudi do
3,60 m višine. Narasla voda je postavila
delavce pred povsem nove probleme, za-
ustavila je delo in napravila s tem tudi
materialno škodo. Ob mostu se je nabralo
nad 300 m³ vejevja in raznih drugih
ovir. Posamezna debela s koreninami
vred so se vgnezdila ob lesene pilote s
tako silo, da je bilo potrebno tudi po
osem moč, da so eno samo deblo z grad-
benimi vitli izvlekli na breg. Obiščevalna
dela so zahtevala mnogo časa in napor.

Za nalivi je prišla druga nevarnost
v obliki mraza in ledu. V začetku Janu-
arja so se začeli po Kolpi valiti veliki
sklopi ledu. Led je bil nakopičen nekaj
kilometrov po strugi navzgor, v globini
več metrov. Požrtvovalni delavci so bili
tudi več noči zaposleni pri reševalnih
delih.

Zadnjih 14 dni je postalo delo še po-
sebnost težavno. Nastopil je hud mraz,
snežni meteži in poledica. Delavci so
delali na poledeneli konstrukciji in te-
renu čestokrat v smrtni nevarnosti. Kljub
vsem težavam so sklenili, da mora biti

Istočasno z nameščanjem te konstruk-
cije, ki je dolga okrog 30 m, so začeli
graditi provizorij na ostali dolžini 50 m.
Provizorij je sestavljen iz 5 lesenih koz
na pilotih, čez katere so položeni železni
nosilci in tračnice. Lesene koze, ki so
visoke 15 m, bodo prenašale obtežbo pro-
meta, kakor tudi obtežbo pri končni

Začetek obnovitvenih del na mostu čez Kolpo pri Bujnarcih.

montaži preostalega dela konstrukcije.
Pri vseh delih je bilo povprečno za-
poslenih 60 do 120 delavcev dnevno, ki
so delali vsega skupaj 206 dni, skupno
pa opravili okrog 120.000 delovnih ur.
Glavno gradivo je bil les, ki so ga po-
rabili okrog 700 kub. metrov. Dalje so
potrebovali 1600 pragov za pokladanje
dvigalnega odra ter mnogo drugega
drobnega materiala.

Nov način montiranja prenovljenega dela konstrukcije

Zverženi del konstrukcije, ki je bil
demontiran in prepeljan v tovarno v po-
pravilo, se bo montiral namesto provi-
zorija na poseben način, ki ga do sedaj
še niso uporabljali v naši državi. Mon-
tiranje se bo izvršilo brez montažnega
odra, kot je bilo to do sedaj običajno.
Na postajnem tiru v Bujnarcih bodo se-
stavili del konstrukcije na montažnem
vagonu in ga pripeljali do mostišča.
Montaža bo mnogo preprostejša, ker je
delo na suhem mnogo lažje, po drugi
strani pa bo tudi promet trpel le ne-
znaten zastoj. Poleg vsega bodo prihran-
jeni tudi stroški za graditev drugega
montažnega odra.

Obnovitvena dela čez Kolpo so bila
v režiji ljubljanske železniške direkcije,
demontažo dela konstrukcije na hrvaški
strani pa je izvršila Splošna stavbna
družba v Mariboru. Celoten projekt je
izdelal inž. Marinček Miloš, vodja stavi-
bišča pa je bil inž. Jože Starič. Za po-

Težave v ordinacijah socialnega zavarovanja

Novo socialno zavarovanje mora
poleg tega, da zavarovanci dobe hitro
in pravilno vse denarne in materialne
dajatve, skrbeti zlasti za to, da dobe
bolniki čim hitrejšo in čim uspešnejšo
zdravniško pomoč bodisi v ordinacijah
socialnega zavarovanja, bodisi na svojih
domovih, če sami ne morejo priti
k zdravniku. Moramo se držati načela,
da naj bolni delavec in nameščenec
dobi vse, kar potrebuje za ozdravlje-
nje in za čimprejšnjo vrnitev v pro-
dukcijo. To načelo morajo imeti pred
oči prav vsi: socialno zavarovanje,
njegov zdravnik in tudi delavci ter
nameščenci sami.

S 1. januarjem 1947 je bilo socialno
zavarovanje za bolezen razširjeno tudi
na državne uslužbenke in upokojence.
S tem smo pridobili novo veliko šte-
vilo upravičencev, kar se pozna zlasti
po večjih mestih, kot v Ljubljani,
Mariboru, Celju Novem mestu, Kranju.
Samo v Ljubljani se je krog upravi-
čencev razširil približno za 50.000 no-
vih zavarovanih članov in njihovih
svojcev. To pomeni dnevno najmanj
500 novih pregledov.

Kakšno delo opravijo zdravniki so-
cialnega zavarovanja, naj služijo po-
datki za mesec januar za mesto Ljub-
ljano. V ambulatoriju na Miklošičevi
cesti in v bivšem »Slajmerjevem do-
mu«
ordinira 37 zdravnikov za splošno
zdravilstvo in specialistov vseh strok
za skupnih 150 ur dnevno. V januarju
je bilo opravljenih 32.500 ordinacij in
338 obiskov na domu, kar predstavlja
1300 ordinacij in 21 obiskov dnevno.
Če računamo za vsako ordinacijo deset
minut, bi bilo potrebnih 210 ur ordina-
cij dnevno, pri 150 urah komaj sedem
minut za vsako ordinacijo. Za 21 obis-
kov dnevno v zimskem času in pri

7 mladinskih brigad Slovenije bo slo v prvi izmeni na progo Šamac—Sarajevo

Na IV. plenarnem sestanku GO LMS
so okrajna mladinska vodstva dobila
konkretna navodila za priprave in od-
hod 7 vih mladinskih delovnih brigad
na progo Šamac—Sarajevo. Po okrajih
so takoj nato bili množični sestanki in
konference, na katerih so se prijavljali
prvi mladinci za delo na progi. Na ta
način so se po okrajih formirale čete,
ki bodo sestavljale prve delovne bri-
gade.

V prvi izmeni bo iz Slovenije odšlo
na progo 7 mladinskih delovnih brigad,
ki bodo šteje skupno 1900 mladincev in
mladink, čeprav je bilo prvotno pre-
videno le 1500. Brigade še nimajo svojih
imen, verjetno pa se bodo imenovali po
okrajih, kjer so formirane. Tako bodo v
prvi izmeni iz Slovenije odšle sledeče
brigade: »Prekmurska«
iz Murske Sobote, »Ptujška«
iz Ptujja, »Mariborska«
iz Maribora, »Celjska«
iz Celja, »Novomeška«
iz Novega mesta, »Ljubljanska«
iz Ljubljane in »Primorska«
iz Postojne.

Mladina je razdeljena tako, da bodo
okrajji dali na progo v vsako izmeno
odgovarajoče število kmečke in delav-
ske mladine, v počitnicah pa okrog 4000
srednješolske mladine in učencev iz go-
spodarskih in strokovnih šol. V prvi iz-
meni bodo na progo odšli vsi učenci iz
treh kmečko-nadaljevalnih šol. Iz indu-
strijskih podjetij bo šlo na progo le
manjše število mladine, vendar pa bo
kljub temu mladina v produkciji s svo-
jim delom in prispevki podpirala gradi-
telje. Tudi učenci privatnih mojstrov, ki
jih je v Sloveniji okrog 9000, bodo lahko
dva meseca delali na progi.

Da bo naša mladina odšla na progo s
potrebno strokovno znanjem, je GO
LMS v Borovnici osnoval dvomesečni
strokovno-politični tečaj, katerega obis-
kuje okrog 100 mladincev. Ker izbira
kadra za tečaj ni bila dovolj natančna,
bo od teh mladincev le 10 do 12 koman-
dantov brigad in kulturno-prosvetnih
referentov, 40 do 45 komandirjev čet,
ostali pa bodo vodniki. Nekaj najboljših
mladincev je pred kratkim odšlo na
strokovno-politične in fizikalne tečaje
v Bosno, 10. marca pa se bo v Borovnici
pričel drugi strokovno-politični tečaj.

Tudi po terenu pripravljajo okrajna
mladinska vodstva tečaje za vzgojo čet-
nega kadra in sanitetne službe s pomočjo
Rdečega križa. V Ljubljani bodo na
univerzi organizirali tečaj za prevajalce
v inozemskih brigadah. Na medicinski
fakulteti so 17. februarja organizirali te-
čaj za brigadne sanitetne referente, za
voditelje ambulanc in tečaj za higiensko
službo. Tečaje vodijo univerzitetni pro-
fesorji in študenti, trajali pa bodo 14
dni. Poleg tega bo v prvi izmeni odšlo
na progo nekaj študentov medicinske fa-

možna dela na mostu so se v glavnem
z veseljem odzvali okolščini z obeh
bregov Kolpe, tesarji so prišli iz Prek-
murja, strokovna dela na železni kon-
strukciji pa so izvršili ključavničarji iz
mostovne delavnice v Ljubljani. V pe-
tek so napravili poskušno vožnjo z lo-
komotivo, ki je odlično uspela. Vsi, od
navadnih do strokovnih delavcev, so de-
lali ves čas graditve izredno požrtvo-
valno in so morali zlasti v zadnjih me-
sečih opravljati delo večkrat tudi v smr-
tni nevarnosti.

Njihova zasluga je, da bo danes pripel-
jal prvi vlak čez obnovljeni most na
Kolpi in ustvaril na tem predelu novo
zvezo med obema republikama.

kultet, ki bodo opravljali službo bri-
gadnih sanitetnih referentov.

Širok Slovenije se mladina po vaseh
tovarnah in šolah pripravila na veliko
delo. Tako se je po IV. plenarnem se-
stanku GO LMS med učenci in ostalimi
obiskovalci šol in raznih tečajev razse-
la vest, da bodo mladinsko progo gra-
dili le učenci brez slabih ocen. S tem je
prva naloga, da se učni uspehi v šolah
izboljšajo in da učenci v počitnicah na-
daljujejo delo na progi. Učenci gradben-
šole v Mariboru želijo vsi na progo, kjer
bodo svoje strokovno znanje pri gradnji
mostov in drugih objektov še izpopolnili
in utrli. Isto obvezo so si zadali tudi
učenci vinarske in sadjarske šole. Štu-
denti gospodarske fakultete v Ljubljani
bodo poslali na progo okrog 200 mladinc-
ev. Učenci srednje kmetijske šole v Ma-
riboru bodo vsi odšli na progo, zato po-
zivajo na progo tudi ostale učence kme-
tjskih šol Slovenije. Vsa ostala mladina
po šolah, zlasti rudarski in strojni aktiv
v tehnični srednji šoli v Ljubljani, učenci
mlekarške šole v Kranju in po ostalih
srednjih in njim sorodnih šolah se pri-
pravljujejo na gradnjo nove proge.

Mladina ptujškega okrajja organizira
čete za Ptujško delovno brigado. Svoje
delo je podkrepila z geslom »Vse za pro-
go Šamac—Sarajevo«. Pri njenem delu
jo podpirajo tudi sindikalisti ptujškega
okrajja. Tudi mladina iz Haloz in Sloven-
skih goric bo delala na progi. Mladina
iz Doliča na Pohorju, iz Slovenskega Ja-
vornika, Vrhnike in drugih krajev bo za
opremo svojih brigad uprizarjala kulturno
prireditve in s tem pomagala ostali
mladini izvršiti njeno veliko nalogo.

Delavska mladina v tovarnah in rud-
nikih je povečala svoje delo, mladinci
udarniki pa prenašajo med ostalo mladi-
no nov delovni polet te hočejo s tem
izpopolniti in nadoknaditi tiste dni, ko
bodo gradili mladinsko progo. Tudi sta-
rejši delavci podpirajo mlajše v njihovih
pripravah za veliko akcijo. Kovinarski
delavci v tovarni IMPOP v Slovenski Bi-
strici so obljubili, da bo vsak delal en
dan za mlade graditelje na progi. Mla-
dina Kolinske tovarne v Ljubljani se lani
ni udeležila gradnje mladinske proge,
zato pa bo letos to nadoknadila. Mladina
tovarne splošnih metalnih konstruk-
cij v Mariboru bo odšla na progo v čim
večjem številu in je v ta namen uvedla
tekmovanje v obratih za izboljšanje pro-
izvodnje ter kulturnega in političnega
dela. Mladina v tovarni v Majšperku pri
Halozah je uprizarila kulturno priredi-
tev, katere dobiček je poklonila mladim
graditeljem.

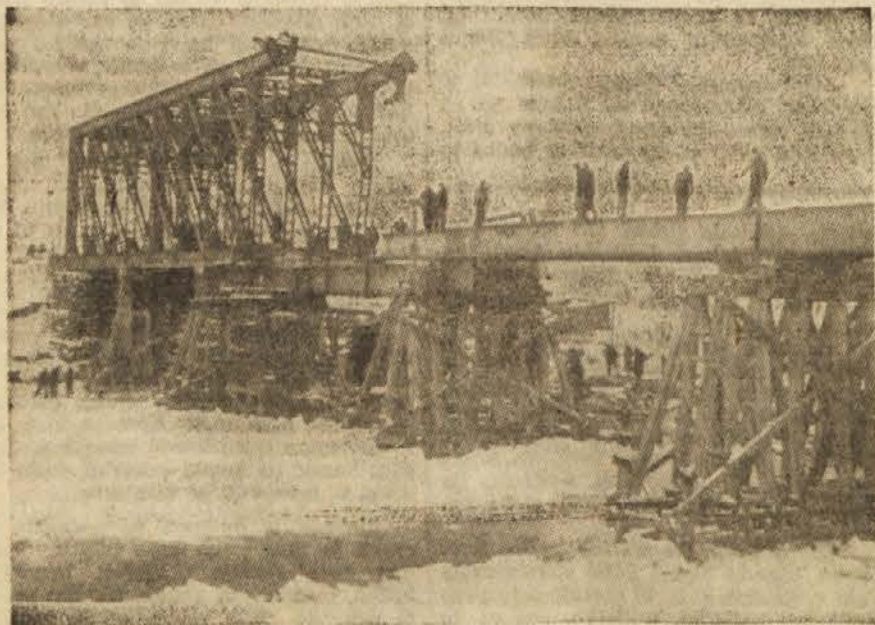
Načrt izgradnje mladinske proge je
tudi med primorsko mladino izzval ve-
liko navdušenje. Samo gorško okrožje
bo na progo poslalo 1000 mladincev, za
opremo brigad pa so zbrali še več kot
milijon lir. Organizirani so tudi razni
tečaji za kulturno prosvetno delo, trije
fizikalni tečaji. Osem mladincev je od-
šlo na traktorski tečaj v Šamac, nekaj
pa jih obiskuje minerski tečaj v Gorici.
Velike priprave so tudi v Idriji, kjer bo-
do naše žene preskrbele mladinske bri-
gade z obleko, obutvijo, živili in denarjem.
Srednješolska mladina v Ajdovščini bo
organizirala svojo brigado. Tudi iz
avtopodjetja v Ajdovščini bo odšlo na
progo okrog 20 mladincev. V Postojni in
okoljskih krajih mladina in ostale mno-
žične organizacije pripravljajo potreben
material za primorsko delovno brigado,
ki bo odšla na progo v prvi izmeni.

Delo, učenje, fizikultura in zdrava za-
bava na progi bo velika šola in važen
prispevek mladine Slovenije k izvršitvi
petletnega gospodarskega načrta.

nepotrebno nadlegovanje raznih brez-
vestnežev in simulantov. Pri takem
navalu na ordinacije takšni ljudje
onemogočajo hitro pomoč resnim bolni-
nikom. Tako brezvestnost do zdravni-
ka predstavlja na primer tisti zavarova-
nec, ki je ob 10. uri zvečer klical
zdravnika in zahteval obisk na domu,
ko pa je zdravnik prišel, zavarovane
sploh ni bil bolan, ampak je od zdrav-
nika hotel samo zvedeti, zakaj še ni
dobil hranarine.

V ordinacijah na Miklošičevi cesti
je v dopoldanskih urah izredno velik
naval in bolniki čakajo tudi po več ur,
preden pridejo na vrsto. Če jim sve-
tujejo, naj gredo v Slajmerjev dom,
kjer so prav tako ordinacije, to od-
klanjajo, češ da je predaleč. Prav tako
nečesto priti v ordinacije popoldne, ko
zdravniki niso tako preobremenjeni in
bi bolniki prej prišli na vrsto. Dop-
oldne zavod ne more otvoriti novih
ordinacij, ker nima prostora. Veliko
bi bilo pomagano s tem, če bi bolniki,
ki jim zdravniška pomoč ni tako nu-
jna, hodili v ordinacije popoldne. To bi
ugodno vplivalo na produkcijo, ker je
delavstvo zaposleno večinoma popoldne,
v popoldanskih urah pa prosto. Vsaj
tisti bolniki, ki niso tako bolni, da ne
bi mogli počakati nekaj ur na zdrav-
niško pomoč, naj bi prihajali v usta-
no v popoldanskih urah. S tem bi se
znatno omejilo nepotrebno postavljanje
po čakalnicah v dopoldanskih urah.
delo po uradnih in tvornicah pa bi prav
gotovo na ta način utrpelo manj škode
na izgubljenih urah kot jih sedaj.

Tudi potem, ko se bodo bolniki bolj
kot doslej posluževali popoldanskih
ordinacij in ordinacij v Slajmerjevem
domu, ne bo popolnoma prenehalo to-
likanj osvojevane čakanje, ki je ena
glavnih hlab. Številka 1300 ordinacij
dnevno je začasna in bo prav v krat-
kem močno narasla. Zato pa bo po-
trebno zastaviti vse sile, da bo na periferiji
Ljubljane čimprej ustvarjen
nekaj novih splošnih ordinacij, s čimer
bomo dokončno razbremenili centralni
ambulatorij.

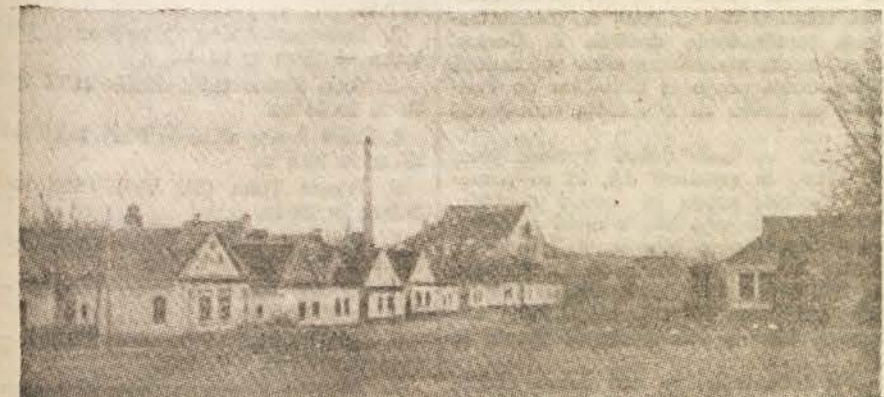
Del mostovne konstrukcije so dvignili iz valov Kolpe in postavili na prejšnje mesto. Na sliki so vidne velike mase ledu, ki so tik pred dograditvijo provizorija močno zavirale delo.

MED GRADIŠČANSKIMI HRVATI

Gradiščanski Hrvati prebivajo v 66 vaseh na ozemlju med Bratislavo in Rabo in jih je nad 60.000. Niso naseljeni strnjeno, razdeliti bi jih bilo mogoče nekako v štiri skupine: severno okolje Eisenstadta (Zeljezna), srednje tvorijo hrvaške vasi v puljanskem okraju, južno vasi v okolici Rehnika, v najjužnejši pa spadajo vasi okoli Güssinga. Kljub ozemeljski razbitosti so živali in živijo gradiščanski Hrvatje samostojno nacionalno in kulturno živ-

sneg v obraz, ki je takoj zledenel, spodnašal noge, le z velikimi težavami smo se prebili do vasi. Takih viharjev je v Gradiščanskem pozimi polno. Ceste so zaradi tega mnogokrat zasute z velikimi snežnimi zamaši. Kraji in vasi so odrezani drug od drugega in živijo življenje zase.

Borba gradiščanskih Hrvatov za svoje pravice je dejansko osnovna črta političnega in kulturnega udeleževanja gradiščanskih Hrvatov. Gra-

Veliki Borištof.

ljenje. Govorijo zelo čist čakavski dialekt, ohranili so staro narodno pesem, narodne običaje in narodne noše. Narodna zavest pri gradiščanskih Hrvatih je z ozirom na stoletni germanizatorični in madžarizatorični pritisk ostala živa.

Dežela gradiščanskih Hrvatov je kljub veliki razsežnosti precej enaka. Na severu Panonska nižina, ki se proti jugu spremeni v zvalovane obronke alpskih predgorij. Gradiščanski Hrvatje so po poklicu delavci in kmetje. V glavnem so manjši kmetje edino v srednjem delu Gradiščanske, ki ni tako gosto naseljen, in kjer zemlja rodi bogato, so srednji in bogatejši kmetje. Delavci — gradiščanski Hrvatje živijo predvsem v severozapadnem delu Gradiščanske in delajo v tovarnah, v Dunajskem Novem mestu in v tovarnah industrijskega pasu, ki se vleče od Dunajskega Novega mesta do Dunaja. Južni gradiščanski Hrvati so po večini majhni kmetje in kočarji, ki se preživljajo s sezonskim delom po vsej Avstriji. Mnogo gradiščanskih Hrvatov je prisiljeno zapustiti svojo zemljo in iti na delo v velika mesta, predvsem na Dunaj.

Gradiščansko poznam samo pozimi. Pozimi je Gradiščanska nepreohodna dežela, ki ji dajejo posebno sliko snežni viharji. Doživel sem tak snežen vihar. V trenutku se je dvignil ves sneg v pokrajini in nam zastrl pogled. V četrty ure nam je zasulo avto do šip. Prisiljeni smo bili pustiti avto sredi ceste v snegu in se prebiti skozi snežni vihar v bližnjo vas. Vihar je metal

diščanski Hrvatje so mnogokrat zahtevali enakopravnost hrvaškega jezika, hrvaške srednje šole, hrvaško šolsko narodnostno, pravico do kulturnega in političnega delovanja in organiziranja. Ta borbeni zahteva je bila stalno v vseh narodnostno zavednih gradiščanskih Hrvatih. Tako zvano vodstvo gradiščanskih Hrvatov, ki je bilo stalno samo podružnica te ali one vsedrjavne avstrijske stranke, pa je storilo vse, da bi volja gradiščanskih Hrvatov ne prišla do zunanjega izraza. Tako zvano voditelj gradiščanskih Hrvatov so bili zvesti podložniki svojih strank in s svojim delom podpirali germanizatorične načrte socialdemokratske in krščansko-socialne Schusch-niggove stranke. Tako je eden izmed voditeljev socialdemokratske stranke na Gradiščanskem, po rodu Hrvat, nosil leta 1920 pri nekimi demonstracijah tablo z napisom: »Zahtevamo germinizacijo gradiščanskih Hrvatov!« So tudi primeri, ko so zavedni gradiščanski Hrvati kljub temu, da so bili člani socialdemokratske stranke, javno in odločno zahtevali pravice za gradiščanske Hrvatje. Socialistična poslanca Tomšič in Probst sta v dunajskem parlamentu leta 1932 zahtevala samostojno šolsko nadzorništvo za hrvaške šole na Gradiščanskem. Čeprav ni bila niti ta, niti nobena druga zahteva gradiščanskih Hrvatov nikdar izpolnjena, je vendar dr. Karall, ki si je lastil že takrat voditeljstvo nad gradiščanskimi Hrvatji, izjavil 1936 leta na zasedanju manjšinskega instituta Zveze narodov v Zenevi, da gradiščanski Hrvatje nimajo nobenih pritožb in nobenih želja.

Klaudius: Gradiščanski kraj.

France Kosmač: „Podobe našega pohoda“

France Kosmač je eden tistih, ki so iskali izraza in novih poti v pesništvu že v stari Jugoslaviji, pa njemu kakor mnogim drugim idejna in politična zmedenost tistih časov ni dopustila, da bi stopil na trdno pot kvalitetnega pesniškega ustvarjanja, kljub temu, da je že takrat čutil v sebi dokaj ustvarjalne sile. Narodno osvobodilna borba mu je pokazala svet v jasnejši luči in ga vrgla iz ozkega obroča zgolj individualnega doživljanja v široki, takrat tako razburkani svet. V partizanih je France Kosmač postal trdnost in njegovo, že prej dokaj plodovito ustvarjanje, je dobilo večjo moč in prepričevalnost obenem z jasno začrtano idejno smerjo.

Ta svoj prelom je Kosmač oblikoval v eni najmočnejših pesmi »Podoba našega pohoda«: Partizan.

Raz mene je spihala ostra burja navlako staro — zdaj sem partizan.

Kot propagandist v IX. brigadi in XVIII. diviziji na Dolenjskem in pozneje v XIV. diviziji na Stajerskem, je Kosmač izredno mnogo pisal. Brigadna in divizijska glasila »Naš pohod«, »Naša pešča«, »Glas osemnajste« in mnogi štajerski listi so priobčili njegove pesmi. Poleg tega je Kosmač že takrat izdal tudi ciklostirani zvezek pesmi »Pred pomladjo« in na Stajerskem šapirografirano zbirko »Partizanski sonetci«. Bil je eden najplodovitejših partizanskih besnikov, in močno zastopan v znanem

partizanskem almanahu »Pesi naših borbeve«, ki ga je leta 1944 izdal propagandni oddelk glavnega štaba Slovenije ter ga uredil Mile Klopčič. Njegovo ime je bilo takrat zlasti v vojski znano in dokaj priljubljeno. Njegove pesmi so recitirali na številnih mitingih po vsej Sloveniji in zlasti je takrat postala popularna njegova pesem »Hej tovarišič z glasbo Marjana Kozine«.

Iz množice svojih pesmi, napisanih v času borbe, pa je Kosmač izbral le trideset najboljših, po večini sonetov, in izdal v založbi Slovenskega knjižnega zavoda »Podobe našega pohoda«. Čeprav je to le majhen del njegovega celotnega pesniškega ustvarjanja, nam daje ta zbirka vendarle dokaj jasno sliko o njegovem delu.

Kosmač ni pisal nikoli v nekem vzvišenem zanosu, in divjih in borbenih ali tako globoko občutenih in doganjenih verzih, kar je mestoma značilno za prvaka partizanske lirike Bora in Kajuha. Njegove pesmi niso budnice ali klic k orožju (ali vsaj v tej zbirki jih ni) ali kaj podobnega — ampak samo, dejal bi, tiho slikanje dogodkov, vtisov, doživljanje. Kosmač le redko kdaj doživlja partizanstvo sam, le redko kdaj pesni o svoji osebni problematiki, v kolikor pa so te pesmi uvrščene v to zbirko — tedaj nikakor niso značilne za njegovo liriko. Vendar, so takšne pesmi v zbirki najmočnejše (Izdajalskemu bratu, Partizan). Značilno za Kosmačevo liriko je pač, dejal

Tudi danes dokazujejo ljudje iz vodstva OeVP (avstrijska ljudska stranka) in SPOe (socialistična stranka Avstrije), da jim je njihovo hrvatstvo samo cenena volivna parola. Vsakdo, ki so mu narodnostne koristi gradiščanskih Hrvatov res pri srcu, bi moral ugotoviti, da je bila nad Gradiščanskimi Hrvatji izvajana načrtna nasilna mobilizacija, da je senzeremska Avstrija ravno tako germanizirala gradiščanske Hrvatje kot pozneje hitlerjevska Nemčija. Iz te ugotovitve izhaja zaključek, da morajo danes, ko se sklepa mirovna pogodba z Avstrijo, gradiščanski Hrvatje zahtevati, da se jim zagotovijo vse narodnostne in kulturne pravice v mirovni pogodbi in pozdraviti jugoslovanski predlog zaščite narodnostnih pravic gradiščanskih Hrvatov.

Reukcionarne stranke, ki se proglasajo za zastopnice Hrvatov, so pozkušale izkoristiti jugoslovanski predlog na zasedanju zastopnikov zunanjih ministrov za utrditev svojih strankarskih pozicij in za pojačano protijugoslovansko gonjo. V tem oziru je prednjačila OeVP. Poslala je svoje propagandiste med gradiščanske Hrvatje, ki so govorili, da Jugoslavija zahteva prisilno izselitev gradiščanskih Hrvatov in slikali vse strahote take prisilne preselitve. V tej preselitveni psihozi so z lažnimi argumenti izsilili nekaj resolucij, ki se zelo značilno končujejo: »Wir folgen unserm Führer dr. Karall«. Ta akcija laži in obrekovanja nove Jugoslavije v stilu in s terminologijo nacistične propagande je vzpodbudila tudi vodstvo socialdemokratov na Gradiščanskem: gonji proti Jugoslaviji so se sicer pridružili, ni jim pa bilo všeč dejstvo, da hoče OeVP izkoristiti položaj za svoje strankarske koristi. Predvsem jih je vznemirilo to, da si OeVP lasti monopol nad vodstvom gradiščanskih Hrvatov. Funkcionarji avstrijske socialistične stranke so zaradi tega ob raznih prilikah izjavljali, da imajo oni večino v hrvaških vaseh in zaradi tega samo njim pritiče pravica, da govorijo v imenu gradiščanskih Hrvatov.

Do pravic gradiščanskih Hrvatov je imela in ima OeVP mnogo bolj diplomatsko stališče kot SPOe. OeVP pravi, da je sicer treba gradiščanskim Hrvatom dati več pravic kot jih imajo, da pa sedanjí čas ni primeren zato, da bi Hrvatje svoje pravice zahtevali. SPOe pa je mnenja, da Hrvatje ne potrebujejo nobenih pravic več. V socialističnem glasilu »Burgenländische Freiheit« je izšel pred kratkim članek, ki dokazuje, da so na Gradiščanskem celo Hrvatje slavizirali Avstrije. SPOe-erski funkcionarji dokazujejo na sestankih, da je znanje hrvaškega jezika hrvaških delavcev škodljivo, ker s tem, da govorijo hrvaško, se nikdar ne morejo popolnoma naučiti nemško, kar jim onemogoča pot do boljšega kruha.

V bistvu pa je odnos do zahtev o narodnostnih pravicah gradiščanskih Hrvatov pri OeVP in SPOe enak: iz njega jasno odseva sovražno in velenemsko stališče do gradiščanskih Hrvatov.

Svoj neposredni vzrok ima stališče OeVP in SPOe do gradiščanskih Hrvatov v naročjih, ki sta jih dobili obe stranki z Dunaja. Avstrijska vlada se danes boji govoriti o vprašanju gradiščanskih Hrvatov, ker ve, da bi krivice, ki jih je prizadejala germanizatorična politika v senzeremski Avstriji, zelo otežkočila položaj avstrijske delegacije na pripravah za mirovno konferenco. Avstrija hoče danes prikriti krivice in grehe svoje preteklosti. To se pravi z drugimi besedami, nima niti najmanjše volje, da bi jih popravila. OeVP in SPOe sta danes vladni stranki v Avstriji. Njuni predhodnici sta bili v stari Avstriji ravno tako vladni stranki in nosita zaradi tega vso odgovornost za zatiral-sko politiko nad gradiščanskimi Hrvatji.

Gradiščanski Hrvati se pa zavedajo, da je treba danes z vso odločnostjo postaviti zahteve po narodnostnih pravicah. V mesecu januarju so hrvaški učitelji iz puljanskega okraja na konferenci zahtevali, da se sestanejo predstavniki vseh strank, v katerih so gra-

Radioamaterstvu je omogočen lep razvoj

Iz prvih časov okupacije se še dobro spominjamo tajne radijske postaje Osvobodilne fronte. Požrtvovalni radioamaterji, ki so sestavili majhen oddajnik, so se morali stalno umikati pred besno kontrolo in iskanjem okupatorja, prenašali so aparate iz hiše v hišo, iz enega mesta v drugega in včasih oddajali še takrat, ko je policija že obkoljevala blok. Tajni oddajnik je neprekinjeno oddajal po zaslugi zavednih in požrtvovalnih radioamaterjev.

Radiotehnika je dobila širok razmah že po prvi svetovni vojni. Marsikje, tako tudi v stari Jugoslaviji, tedanji režimi niso bili navdušeni za razmah radioamaterstva, ker so se zavedali, da bo postala radiotehnika važno sredstvo za povezovanje demokratičnih sil. Toda požrtvovalni radioamaterji so ilegalno nadaljevali svoje delo, se spoznavali z novimi pridobitvami radiotehnike in z njeni podporli osvobodilno borbo naših narodov.

Naloge radioamaterjev na našem osvobojenem ozemlju so bile velike in odgovorne. V Starih Zagah so nastale slovenske partizanske radijske delavnice. Z najprimitivnejšimi sredstvi so se lotili radioamaterji odgovornega dela in uspehi niso izostali. Borci naših brigad se brez dvoma prav dobro spominjajo oddajnikov »Spard«, ki so bili izdelani v partizanskih delavnicah. Ob teh aparatih so rastle kadri radiotelegrafistov naše mlade armade, ki so s svojimi oddajniki omogočili enotno, organizirano in koordinirano delovanje vseh naših brigad in divizij, saj je radio neposredno povezal jedinice med seboj in ustvaril tesen stik med edinicami in Glavnim ter Rvovnim štabom. — Zavedni radioamaterji, ki so morali v stari Jugoslaviji na skrivaj spoznavati radijsko tehniko, so v osvobodilni borbi izpolnili svojo dolžnost.

Ljudska oblast jim je po osvoboditvi

omogočila nadaljnji razvoj v okviru komisije za »Tehniko in sport« pri Fizkulturni zvezi Jugoslavije. Pred amaterje so postavljene nove, velike naloge.

Mreža radioamaterskih društev, ki je marsikje že organizirana in ki jih drugod še organizirajo, mora postati velika delovna šola, ki bo vzgajala nove kadre. Radioamaterska društva morajo vzbuditi zlasti med našo mladino zanimanje za radiotehniko. Iz radioamaterskih društev morajo iziti mladi kadri, ki bodo s svojim znanjem koristili pri obnovi in izgradnji domovine.

Radioamaterji morajo iskati nove možnosti razvoja radiotehnike ter se zanimati zlasti za ona področja, ki so za bodočnost najvažnejša, kot n. pr. vprašanja ultrakratkih valov. S tem pionirskim delom bodo pripravljali teren za uvedbo novih tehničnih pridobitev, kot je na primer televizija.

Poleg tega pa radioamaterji lahko s svojim požrtvovalnim delom pripomorejo pri reševanju nekaterih enostavnih, toda izredno važnih vprašanj. Od njihovega sodelovanja bo v veliki meri odvisno, v kakšni meri bodo naši radijski programi dostopni najširšim ljudskim množicam. N. pr. v 800 solah je doslej samo 16 aparatov. To pomeni, da ogromna večina šolske mladine ne more poslušati oddaj, ki bi morale predstavljati del šolskega pouka. To bi lahko izboljšali radioamaterji s popraviljem starih in sestavljanjem novih aparatov.

Takšen bi bil torej del nalog, ki stoje pred našimi radioamaterji. Z njihovim reševanjem bodo amaterji dokazali, da se v polni meri zavedajo smisla vsega dela v fizikalni organizaciji, ki ne sme biti samemu sebi namen, pač pa mora vselej in povsod koristiti našemu ljudstvu in naši domovini.

SAMO ŠE DANES je odprta RAZSTAVA SLOVENSKE KOROSKE v Jakopičevem paviljonu. Oglejte si jo! Vstop prost!

Gradiščanski Hrvatje, in pošljejo na zasedanje v London in Moskvo resolucijo, ki bo vsebovala vse kulturne in narodnostne zahteve gradiščanskih Hrvatov. Zavedni Hrvatje so pričeli s pripravami za sestanek predstavnikov vseh strank, ki ga zahteva hrvaško ljudstvo na Gradiščanskem in ki so ga še posebej zahtevali učitelji puljanskega okraja. Sestanek bi se moral vršiti v začetku februarja, vendar pa ga je OeVP po direktivah z Dunaja izgrala. Odgovredala ga je, češ da ni dovolj tehnično pripravljen. Avstrijskim vladajočim krogom se razumljivo ne zdi danes primerno govoriti o krivicah, ki jih je delala in jih dela Avstrija.

Borba gradiščanskih Hrvatov za narodnostne pravice dobiva in bo dobivala v bodočnosti vedno bolj organizirane oblike. Pripravljenost poštenih in zavednih Hrvatov, brez ozira na strankarsko in svetovno nazorsko pripadnost sodelovati v borbi za narodnostne pravice, razočaranost širokih množic gradiščanskih Hrvatov nad kapitalantsko politiko vodstva OeVP in SPOe, povezanost narodnostne borbe gradiščanskih Hrvatov z delavskim naprednim gibanjem v Avstriji so faktorji, ki dajejo pravo perspektivo rešitve vprašanja gradiščanskih Hrvatov. Pravila rešitev vprašanja gradiščanskih Hrvatov je ena izmed izhodšč za demokratizacijo Avstrije. M. F.

Parndorfski fantje v narodni noši.

bi, često neko skupno doživljanje vsega bataljona ali čete na pohodu. Tu najde pesnik celo vrsto intimnih podob in bolj kot kaj drugega mu govorijo gozdovi, drevesa, kmečka kočica, mlin, pogled na kolono, ki tiplje skozi temo, ceste, grob in cvetovi, dež in sneg, veter, zvezde itd. V vsem tem najde Kosmač predmet razmišljanja, vsemu temu zna dati preprosto in primerno idejo. Pri tem je tudi ustvaril nekaj res kvalitetnih in pomembnih pesmi, kakor na primer sonet »Skoz droben dež se nam smehlja pomlad...«, ki je upravičeno našla mesto tudi v šolskih čitankah.

Vendar se pri vsem tem ne moremo iznebiti vtisa precejšnje monotone vse zbirke, premajhne poglobljenosti ali celo neke odmaknjenosti od resničnega partizanskega doživljanja (Naročje zvesto, Trije večeri). Njegove pisme o borbah (Nočni boj, Nocjo tovarišič..., III. sonet v ciklu Noči na Stajerskem) so redke. Dasi tem pesmim ne moremo odrekatí vrednosti, moramo vendar povedati, da je tu pesnik

včasih izrazno dokaj šibak, skoraj frazerski ali pa dokaj neposrečno išče posebnih izrazov kakor na primer: »Na položaju igramo za lobanje«. Često ne najde drugih izrazov kakor »grom orožja«, »divji ples«, »bleda smrt« in tako dalje. Posebej pa moramo tu omeniti sonet padlemu »Mitralcu Milošu Jenku«, ki je učinkovit ravno zaradi preprostih, krepkih stavkov in ni v njem nobenega umetničenja ali frazerjanja.

Kosmačeva forma je — vsaj v tej zbirki — v veliki večini sonet, kjer pesnik skoraj vedno dobro obvlada in skladno z vsebino obliki manj svobodno spreminja njegovo obliko. Raznolikost njegovega soneta je z oblikovne strani zelo zanimiva. V zbirki najdemo še sem pa tja nedoživete, neživljenjske, prisiljene in nekoliko banalne verzje, vendar na splošno o vsej zbirki lahko rečemo, da je pomemben doprinos k naši partizanski liriki in se skupaj z Jakčevimi mojstrskimi jedkancami uvršča med stvaritve, ki ne bodo pozabljene. B. G.

V BEOGRADU JE ODPRTA JUBILEJNA RAZSTAVA »BORBE«

Za 25. obletnico »Borbe« je bila 19. februarja v palači Akademije znano odprta jubilejna razstava, na kateri je prikazana zgodovina »Borbe« v dobi od leta 1922 do leta 1947. Razstavljenih je veliko število fotografij in publikacij o borbi Komunistične partije Jugoslavije za osvoboditev in boljše življenje naših narodov.

Čez dan so obiskali poleg velikega števila prebivalcev to razstavo tudi pod-

predsednika Prezidija Ljudske skupščine FLRJ Moša Pijade in Marko Vujazič, ministri zvezne vlade Todor Vujanović, Frane Proč, Bane Andrejev in Vike Krsturlovič, minister za ljudsko zdravstvo LR Srbije dr. Uroš Jekić, predsednik planske komisije Srbije Malentije Popović, generalmajor Savo Orovič, predsednik Slovenskega komiteja, predsednik Izvršnega odbora Beograda Ninko Petrovič, rektor beogr. vseučilišča dr. Stvan Jakovljevič in drugi.

Nove knjige in časopisi

M. Ovsjannikova: O socializmu in komunizmu. Mala biblioteka marksizma-leninizma. »Cankarjeva založba«, Ljubljana 1947. Strani 52.

O združgah. Govori Borisa Kidriča, Miha Marinka, Vide Tomšičeve. »Cankarjeva založba«, Ljubljana 1947. Strani 70.

Mednarodna demokratična federacija žena. II. sestanek Izvršnega odbora v Moskvi. »Naša žena«, Ljubljana 1947. Strani 104.

Osmi marec. Zbrala in uredila Zima Vrščaj. »Naša žena«, Ljubljana 1947. Strani 120.

Obzornik. Mesečnik za ljudsko svetlo. Leto II., št. 1-2, Ljubljana 1947. Strani 100.

Republika. Časopis za književnost i umjetnost. Leto III., št. 2, Zagreb 1947. Strani 81-144.

Mladinska revija. Leto II., št. 1. Ljubljana 1947. Strani 48.

Register kasaških grla Jugoslavije, upisanih od 1919 do 1945 god. Maribor 1946. Str. 160.

Ljubica Marič: Tri narodne. »Prosveta«, Beograd 1946. 14 strani.

Naš tisk. Bibliografski katalog. Leto II., št. 1-2. »Državna založba Slovenije«, Ljubljana 1947. 50 strani.

Metod Mikuz: Topografija stiške zemlje. Doneski k zgodovini stiške opatije. Ljubljana 1946. 95 strani.

Ivan Petrov: Morišče Dravograd. Slovenski knjižni zavod. Ljubljana 1946. 34 strani.

Gore in ljudje. Glasilo Planinskega društva Slovenije. Leto I. Štev. 6-12. 236 strani.

DISKUSIJA O BUDŽETU SOVJETSKE ZVEZE ZA LETO 1947

Na predlog Stalina bodo v Moskvi zgradili eno 32 in dve 26 nadstropni palači

Moskva, 22. feb. (Tass.) Danes dopoldne je Zvezni sovjet prešel k proučevanju državnega proračuna ZSSR za drugo leto povojnega petletnega načrta.

V svojem poročilu je poslanec Leonid Kornec, predsednik proračunske komisije Zveznega sovjeta, povedal, da bo po cenitvi proračunske komisije državni proračun za leto 1947 popolnoma ustrežal nalogam povojnega petletnega načrta. Novi proračun predvideva, da bodo dohodki prekoračili izdatke za 20 milijard 98 milijonov rubljev, kar izpričuje solidnost sovjetskega gospodarstva in sovjetskega finančnega sistema in vodi k nadaljnji uvrstitvi denarnega obloka.

Ko je proračunska komisija Zveznega sovjeta proučila in verificirala vse postavke dohodkov in izdatkov državnega proračuna za leto 1947, je predlagala zvišanje dohodkov za 2 milijardi 525 milijonov 538.000 rubljev, izdatkov pa za 177 milijonov 340.000 rubljev.

V debati je poslanec Mihail Rodionov, predsednik ministrskega sveta RSFSR, izjavil, da proračun za leto 1947 popolnoma odgovarja ogromnim nalogam, ki jih bo moralo izvesti sovjetsko ljudstvo. Poudaril je, da proračun RSFSR za leto 1947 presega proračun preteklega leta za 31,6 odstotkov in da bo pomemben del proračunskih kreditov uporabljen za obnovo ruskih mest, ki so bila porušena med nemško okupacijo in ureditve ostalih republiških mest.

Poslanec Jan Kalbersin, vodja latvijskih boljševikov, je javil, da se je latvijsko ljudstvo uspešno lotilo izpolnitve načrta prvega leta povojnega petletnega načrta. Latvijska industrija je organizirala produkcijske panoge, ki so nove znanje, namreč fabriciranje vagonov za električne vlake, ladijskih parnih strojev, strojev za obdelavo lesa itd. V republiki se je dvignil pridelek žitaric, krompirja in sladkorne pese. Agrarna

reforma, ki je bila izvedena v latvijski republiki, je ustvarila ugodne pogoje za širok razvoj poljedelskih zadrug, katerih članstvo stalno raste. Sedaj je 1200 zadrug, v katerih je skoraj polovica vseh kmetij. Državni dohodki so se preteklo leto znatno zvišali. Letos bo morala latvijska industrija dvigniti svojo proizvodnjo, posebno kar se tiče predmetov za splošno uporabo. Kalbersin je odobril in predlagal odobritev državnega proračuna ZSSR za leto 1947.

Poslanec Timofej Selivanov, podpredsednik izvršnega odbora moskovskega sovjeta, je v svojem govoru pripovedoval o gospodarskih uspehih prestolnice ZSSR in gradbenih načrtih v Moskvi.

Moskovski proračun za leto 1947 presega lanskega za 33,3 odstotke in znaša 2 milijardi 928 milijonov rubljev. Od te ogromne vsote se bo določilo nad 1 in pol milijarde rubljev za rekonstrukcijo mestnega gospodarstva sovjetske prestolnice. Petletni načrt predvideva gradnjo v Moskvi 3 milijone m² stanovanjske površine. Od tega je treba leto zgraditi približno pol milijona kvadratnih metrov, kar večkrat presega lansko količino gradnje.

Ministrski svet ZSSR je sprejel Stalinov predlog, da se v prihodnjih letih v Moskvi zgradi več poslopij z mnogimi nadstropji, izmed katerih ima eno 32 nadstropij, dve 26 nadstropij in pet 16 nadstropij.

Suhan Babajev, pomočnik predsednika ministrskega sveta Turkmenije, je govoril o prvih uspehih turkmenskega ljudstva v izpolnjevanju povojnega petletnega načrta. Proračun Turkmenije za leto 1947 znatno presega lanskega in popolnoma ustreza nalogam nadaljnega gospodarskega in kulturnega razvoja Turkmenije. Republiški kolhozi morajo letos posejati 140.000 ha bombaža in doseči pridelek, ki ne bo manjši kot

13 q na hektar. V neplodnem puščavskem pesku so začeli kopati veliki Karakumski kanal, ki bo meril v celoti 437 km.

Poslanci so z velikim zanimanjem poslušali govor poslanca Nikolaja Belajeva, predstavnika Altajskega ozemlja v Sibiriji. Tamkajšnji kmetje so obljubili Stalinu, da bodo leta 1947 izpolnili načrt za pridelek žita in oddali domovini 6 milijonov pudov žita več, kot je predvideno v načrtu. Belajev je med ploskanjem vse dvorane izjavil z govorniškega odra, da so prebivalci Altaja izpolnili svojo obljubo: v oddaji žita državi so prekoračili načrt ne samo za 6 milijonov pudov, temveč za 12 milijonov pudov.

Nikolaj Bažan, podpredsednik ministrskega sveta Ukrajine, je dejal, da znaša ukrajinski proračun za leto 1947 v celoti 14 milijard 758 milijonov rubljev, 3 milijarde 450 milijonov rubljev je določenih za potrebe narodnega gospodarstva, t. j. 29,4 odstotka več kot lansko leto. Skoraj dve tretjini vseh proračunskih izdatkov, nad 9 milijard rubljev, se bosta uporabili v socialne in kulturne namene.

Ob priložnosti proučevanja osnutka mirovne pogodbe z Nemčijo na konferenci ministrov za zunanje zadeve je ukrajinska sovjetska republiška vlada ponovno v svoji spomenici opozorila svet na ogromna porušena, izgube in gorje, ki so ga nemški imperialisti povzročili ukrajinskemu ljudstvu, je dejal Bažan. Materialna škoda, ki jo je utrpela Ukrajina, znaša 285 milijard rubljev. Dve leti bosta komaj zadoševali za obnovo rezultatov desetletij mirnega dela sovjetskega ukrajinskega ljudstva, ki so ga uničili Nemci. Toda to, kar je bilo storjenega, lahko imenujemo čudež. Poslanec Bažan je v celoti podprl predlog proračunske komisije in prosil, da se upoštevajo dodatni krediti za nujne potrebe Ukrajine.

FIZKULTURA

Državno prvenstvo v smučanju

Bled, 21. febr.

Danes popoldne se je pričelo tekmovanje za državno smučarsko prvenstvo. Na sporedu je bil tretji tek na 8 km s streljanjem. Od 20 prijavljenih patrol jih je nastopilo 15. Verjetno so bili tekmovalci zadržani zaradi visokega snega, ki je padel zadnje dni. Ob tej priložnosti moramo omeniti v lko požrtvovalnost tekmovalcev iz cone A, članov Soškega smučarskega društva iz Gorice, ki so zaradi snežnih zametov presmaučali 90 km dolgo progo iz Kobarida do Podbrda, od koder so z vlakom nadaljevali pot.

Progo so zelo dobro izpeljali člani FD Bled. in smučarji JA, ki so pomagali trasirati progo in uredili strelišče. Posebnost proge je bila v njeni raznolikosti. Strelišče je bilo na 6. kilometru. Služba in tehnična ureditev na strelišču sta bili brezhibni. Vse kontrole in strelišče samo so bili v telefonski zvezi z domom, kjer je bilo nastopno mesto in cilj.

Vsi tekmovalci so bili dobro razpoloženi kljub temu, da je pred tekmo začelo snežiti in se je pri mazanju marsikdo vstrel. Borba za prvo mesto se je pričakovala med patrolo FD Gregorčiča I. z Jesenic in prvo patrolo CDJA Partizana. Presenetila pa je patrola iz Kroppe, ki si je z odličnim streljanjem in zelo dobrim tekom priborila prvo mesto. Patrolo so sestavljali sami mladi tekmovalci, demobilizirani partizanski borci.

Rezultati patrolnega teka na 8 km so bili:

1. FD Kropa (Kordeš Miloš, Katrašnik Jože, Ben Ferdo) v času 43:53 minut;
 2. FD Gregorčič I. (Knific Jože, Smolej Franc, Benedičič Mirko) 43:55;
 3. CDJA Partizan I. (podporočnik Majnarič Drago, podporočnik Sinko Braco, Kordeš Stane) 46:13;
 4. CDJA Partizan II. (vodnik Pangerc Gabrijel, Černič Anton, Razinger Lojze) 47:53;
 5. univerza Ljubljana (Kavčič Matja, Mihorko Milovan, Gaj Aleš) 49:03;
 6. Soško smučarsko društvo Gorica 50:29;
 7. FD Enotnost I., Ljubljana 50:43;
 8. FD Gregorčič II. 51:42;
 9. FD Dol pri Ljubljani 52:44;
 10. FD Gustanj 52:49.
- Na cilj je prispelo 14 patrol. Najboljši strellec je bil Mihorko Milovan, ki je imel 4 zadetke.

Sodniški zbor pod vodstvom Ante Gnidovca je objavil rezultate že pol ure po prihodu zadnjega tekmovalca. Sploh je bila organizacija prireditelj prav dobra. Temperatura se giblje od 0 do -2 stopinj.

Jutri se bo tekmovanje nadaljevalo ob 10. dopoldne s skoki za klasično kombinacijo, ob 14. pa bo tek članic in mladincev na 5 km ter mladink na 3 km.

Bled, 22. februarja.

Danes se je nadaljevalo tekmovanje za državno prvenstvo v smučanju s skoki za klasično kombinacijo. Tekmovanje v skokih se je udeležilo 22 tekmovalcev,

od 28 prijavljenih. Slabo vreme je zelo oviralo tekmovalce, ki so kljub temu dosegli zadovoljive rezultate. Favorit Knific Jože si je s padcem zapravlil prvo mesto. Rezultati skokov so naslednji:

1. Langus Jože (Partizanc) 209,3 točk 32 m in 32,5 m.
2. Kordeš Stane (JA) 202,9 t. 31,5 m in 32,5 m.
3. Razinger Anton (Partizanc) 193,3 točke - 29 m in 31 m.
4. Vovk Franc (FD Bled) 188,5 točk 30 m in 28,5 m.
5. Rožič Janez (Rateče Pl.) 183,5 točk 28 m in 28,5 m.
6. Erman Tone (St. Vid) 183,3 točk 28,5 m in 29 m.
7. Dekleva Milan (Enotnost Lj.) 182,4 t. 29,5 m in 28,5 m.
8. Kordeš Matjaž (Kropa) 176,1 t. - 26,5 m in 29,5 m.
9. Černič Anton (Partizanc) 172,2 t. - 27 m in 27,5 m.
10. Dvorčak Franta (Dinamo Zagreb) 171,7 t. - 26,5 m in 27,5 m.

Popoldne ob 13. uri so tekmovala mladinke v teku na 3 km. Od 13 prijavljenih jih je tekmovalo samo 8 z naslednjimi rezultati: 1. Kunšič (Bled) 24,40 minut; 2. Pavlovič Marija (Dovje-Mojstrana) 27,07 min; 3. Tomšič Ljuba (FD Bračič - A. Glđn. Kočevje) 27,08 min.

Samo pet članic je tekmovalo na 5 km. Zmagala je Dolinar Katarina (FD Polet Mb) 41,02 min. 2. Šentjura Mira (Ptuj) 45,09 min. 3. Mihorko Vida (Polet) 46,13 min. - torej sama Štajerke.

Največja je bila udeležba mladincev v teku na 5 km, in sicer 49 po številu. Njihovi rezultati so dobri, kar priča, da imamo mnogo dobrega naraščaja, kateremu bo treba posvetiti vso pažnjo v strokovnem smislu. Zmagal je Molk Mirko (Bled) 26,07 min; 2. Lichteneger Kristijan (Dovje-Mojstrana) 29,04 min; 3. Mulec Jože (Bled) 29,12 min.

Danes se tekmovanje nadaljuje s tekom za člane na 15 km za klasično kombinacijo in samostojno. Poleg drugih bodo nastopili tudi Knific, Razinger in ostali reprezentanti razen Pogačnika, ki je bolan.

Motoskijoring v Mariboru

V okviru propagandnega tedna komiseje Tehnika in športa je danes v Mariboru na progi Maribor-Kamnica - Maribor veliki hitrostni motoskijoring, ki bo eden izmed najboljših zimskih športov, kateri nudi gledalcem obilen užitek. Istočasno pa zahteva od motorista in smučarja višek sposobnosti in tehničnega znanja. Prireditelj bo začela ob 15 in se je bodo udeležili vsi avtomobilisti v Mariboru skupno s smučarji.

Ogorčeni boji demokratične armade z vladnimi četami po vsej Grčiji

Skupni stroški Velike Britanije za vojno opremo grških oboroženih sil bodo znašali do konca marca 18 milijard funtov šterlingov

Atene, 22. febr. Posebni dopisnik Tanjuga poroča:

Atenski časopisi objavljajo, da bodo do 31. marca 1947 znašali skupni stroški Velike Britanije za vojaško opremo grških oboroženih sil 18 milijonov funtov šterlingov.

Uradna poročila javljajo o borbah med enotami demokratične armade in monarhofašističnimi vladnimi silami na Peloponezu. Ogorčene borbe se bijejo na Paronou. Partizanski odred je vdrl v vas Vangos pri Magalopolisu, kjer se je vršilo zborovanje, na katerem je govoril komandant odreda. V Rumeliji, blizu kraja Hani Organa, je prišlo do spopada med partizani in vladnimi silami. Ob tej priložnosti je bilo ubitih 10 monarhofašističnih vojakov. Odred kakih 400 partizanov je izvršil napad na enote vladnih sil in na oborožene monarhiste v kraju Sv. Jurij. Borbe so se vršile ves dan in vso noč 20. februarja do 7. ure zjutraj. V borbah je sodelovala tudi formacija letal, ki je s strojnimi obstrlevala partizane.

Na področju Neohorija pri Trikali so vladne sile izvedle večdnevno akcijo čiščenja. Partizanska enota je prodrla v vas Ritini v Egejski Makedoniji, kjer so se ji pridružili mladinci iz vasi. Telefonska poročila trdijo, da so se partizani umaknili brez izgub z vasi Sindihoion, kjer so jih napadli monarhofašisti.

Casopis Rizospastis prinaša v svoji številki od 21. februarja uradno poročilo demokratične armade za rumelijsko področje o bojih teh enot, v katerem je rečeno: »Naši odredi so desetega februarja ponoči napadli garnizijo v Ipatiju, ki so jo sestavljali ena četa 80 vojakov in 26

orožnikov. Operacije so se izvršile z izredno brzino ter so imele za rezultat popolno razbitje garnizije. Sovražnik je imel naslednje izgube: ujetih je bilo 45 vojakov, med njimi en oficir in en oročnik; deset mož je bilo mrtvih, 7 pa ranjenih. Zaplenili smo 3 strojne puške, 3 avtomatske puške, 40 pušk in 2 milijona 800.000 drahem. V isti noči je nek manjši odred izvršil napad na sovražnikove sile v Sperhiadi. Sovražnik je dobil ojačenja. Sovražnikovim silam v Ipatiju so prišli na pomoč iz Lamije, silam

v Sperkiadi pa iz Makoakome. Zjutraj sta dve letali izvršili izvidne polete nad Sperhiado in Ipatijem. Naše izgube so naslednje: 1 mrtve in 1 ranjen.

V naše vrste stalno stopajo novi borci. Ljudstvo je odločno in ponosno dvignilo glavo v borbi za življenje in rešitev grškega naroda.

Ven z Angležii

13. februarja 1947.

Za komando demokratične armade Rumelije: Jusijas.

SKUPNI AKCIJSKI ODBOR KOMPARTIJE IN ENOTNE SOCIALISTIČNE PARTIJE NEMČIJE V ZAPADNIH CONAH

Bern, 22. febr. (Tass.) »Neues Deutschland« je priobčil objavo, ki je bila izdana po konferenci predstavnikov Enotne socialistične partije Nemčije in predstavnikov KP v zapadnih okupacijskih conah. Konferenca je bila 14. februarja 1947 v Berlinu. V objavi je rečeno:

»Skupna konferenca je opozorila na izredno resnost notranje politike in zunanje politične situacije v Nemčiji in naglasila pomen borbe za vzpostavitev politične in gospodarske enotnosti Nemčije. Konferenca je ugotovila, da je treba kar najhitreje doseči tesno povezano skupno delo vseh socialističnih partij Nemčije, kakor tudi enotnost nemškega delovnega gibanja ne glede na meje in cene.

Da bi ustvarili pogoje za organi-

zacija Enotne socialistične partije v vsej Nemčiji, so predstavniki vodstva organizacij KP zapadnih con predlagali vodstvu Enotne socialistične partije Nemčije ustanovitev skupnega akcijskega odbora obeh partij. Vodstvo Enotne socialistične partije Nemčije je sprejelo ta predlog.

Enotno socialistično partijo Nemčije zastopajo v tem odboru Wilhelm Pick, Otto Grotewohl, Max Fehner, Walter Ulbricht, Frank Dahlen, Kaethe Kern in Elli Schmidt, KP iz britanske okupacijske cone Max Neumann, KP iz ameriške okupacijske cone pa Albert Buchmann. Predstavniki KP iz francoske okupacijske cone še niso določeni. Skupni odbor bo imel v Berlinu osrednji urad, pri vodstvih KP v posameznih conah pa bodo uradi za zvezo.

John Foster Dulles - Churchillov partner v Ameriki

Zmaga republikancev pri ameriških volitvah je znova opozorila svetovno javnost na vodilne osebnosti te stranke. Poleg senatorja Vandenberg, ki je imel kot predsednik zunanje-političnega odbora v ameriškem senatu večji vpliv na ameriško zunanjo politiko kot Byrnes, in Dewey-a, guvernerja New Yorka, ki ga v republikanskih krogih celo smatrajo kot kandidata za bodočega predsednika Amerike, je v zadnjem času zlasti John Foster Dulles nastopil kot ideolog republikanske stranke in zagovornik revizije vseh sporazumno sprejetih sklepov.

Na ameriško notranje-politično orientacijo vplivajo različni faktori. Kontradiktorne sile, ki delujejo na ameriško zunanjo politiko, so predvsem: težka industrija, trstni, »Wall Street«, »farmerji«, veliki sindikati in dve voljni mašini: republikanska in demokratska stranka. Prva je ozko povezana s težko industrijo in dosledno konservativna, zato nasprotuje socialnim strujam »New Deal« in odklanja vsako državno intervencijo. Eden najmočnejših zunanje-političnih faktorjev v republikanski stranki je brez dvoma Dulles. Isti, ki je še leta 1939 zanikal, da bi fizičnem ogrožal miz je tedaj dobesedno izjavil: »Predpostavka, da bo katera koli totalitarna sila, sama ali pa v kolektivni akciji, poizkušala napasti Ameriko, je neosnovana. Samo histerični verujejo, da lahko Nemčija, Italija ali Japon-

ska vodijo vojno proti Ameriki.« Pred tremi leti pa je pripravil zunanje-politično platformo za Deweya, Rooseveltovega protikandidata pri predsedniških volitvah. V primeru zmage prvega, naj bi Dulles postal ameriški zunanji minister.

Dulles pa je tudi najvažnejši eksponent »Wall Street« v republikanski stranki. O njegovih poslovnih zvezah s hitlerjevsko agencuro v Ameriki, Schroder and Comp., je švicarski tehnik »Nation« objavil interesantne podatke. Iz teh podatkov jasno izhaja, da je vzdrževal Dulles preko imenovane banke tesne stike z nacističnimi gospodarskimi agenturami v Ameriki, nemškimi kalijevim trustom in konzernom Vereinigte Stahlwerke. Dulles je danes šef advokatske firme Sullivan and Cromwell, ki ima svoj sedež v Wall Streetu, istočasno je tudi pravni zastopnik največjih ameriških trustov, član nadzornega odbora Newyorške banke in internacionalnega trusta nekija, ki je zaradi svojih rudnikov v oblasti Pečenge zavzel izrazito protisovjetsko stališče v finko-sovjetskem sporu. Firma Sullivan and Cromwell je z denarjem obilno podpirala znano pronacistično organizacijo v Ameriki »America First«, ki je bila pozneje, ko je Amerika stopila v vojno, likvidirana. Dulles je še mesec dni pred objavo vojne poklonil tej organizaciji, v katero sta Ribbentrop in Bohle sta

vila velike nade, ogromne vsote. Po Francovi zmagi v Španiji je kot advokat Franca zahteval denar španskih republikancev, ki je deponiran v Ameriki.

Firma Sullivan and Cromwell, ki ji je na čelu Dulles, je zastopala interese banke John Schroder and Comp., ki ni bila nič drugega kot spretno kamufilirana agencura III. rajha v Ameriki. Ta banka, ki je na vso moč podpirala Chamberlainovo protisovjetsko politiko, je bila v najožji zvezi z SS generalom, Kurtom von Schroderjem, so lastnikom kölnske banke Stein in vidnim predstavnikom konzerna Vereinigte Stahlwerke. Poslednji je januarja 1935 v svoji vili v Badenu aranziral sestanek Papena s Hitlerjem in s tem dosegel, da je stari Hindenburg imenoval Hitlerja za kanclerja III. rajha.

Gospodarske zveze, ki so jih vzdrževali nemški trusti preko svojih agencur v inozemstvu z britanskim finančnim kapitalom, pa so ustvarile tudi politični most. To se je jasno pokazalo leta 1938, ko se je v Angliji osnovalo društvo »Anglo German Fellowship«. Ta anglo-nemška bratovščina, v kateri so sodelovali notorični angleški reakcionarji, si je postavila za nalogo, da pridobi britanske industrijalce in konservativne politike za nacistično platformo in tako omogoči nacistom tribuno v Angliji. V tej profašistični organizaciji so bili najvidnejši predstavniki banke Schroder in Londonu in New Yorku, izdelave katere je zastopal mister Dulles, Londonski Schroderji so najožje povezani z Angleško banko, ki je znana po svojem protisovjetskem stališču in Anglo-iransko

petrolejsko družbo, ki je postala v zadnjem času center protisovjetske propagande v Južnem Iranu.

Vse te stvari, pripominja list »Nation«, so morale biti značne Dullesu. Vendar to ni niti najmanj oviralo republikanskega prvaka, da ne bi ostal advokat anglosaške agencure III. rajha. Najnovejša izjave Dullesa, v katerih zagovarja močno Nemčijo v starih mejah kot oporišče ameriških imperia- listov proti Sovjetski zvezi, potrjujejo dovolj jasno, da njegove zveze z banko Schroder v Ameriki niso bile le slučajne, »business«, marveč v popolnem soglasju z njegovo sedanjo politično aktivnostjo.

Dulles je danes na čelu politične komisije, najvišje organizacije protestantske cerkve v Ameriki; kaj to pomeni v pretežno protestantski Ameriki, je vsakomur jasno, kdor se zaveda, kako velika je bila vedno vloga protestantske cerkve v Ameriki. Kot predstavnik ameriških protestantskih cerkva sodeluje Dulles po ameriškem običaju tudi na mednarodnih cerkvenih konferencah... Na to poglavje njegove aktivnosti je senator Pepper v svojem govoru izrecno opozoril.

Danes skuša Dulles prepričati ameriško javno mnenje, da niso bili delavci tisti, ki so nudili najmočnejši odpor Hitlerju in predstavljali hrbenico opozicije proti nacistični diktaturi, marveč renski industrialci in pruski junkerji. S to legendo skuša Dulles prepričati svetovno javnost, da je treba z nemškimi veleposelniki in magnati postopati kot s stoočtostnimi antifašisti in jim zato tudi zaupati vodstvo v bodoči nemški upravi. Lahko si mislimo

kaj bi nastalo, če bi ti nazori cerkvene politika in Francovega advokata obveljali.

Dulles je tudi v svojih poslednjih izjavah na zborovanju društva založnikov v New Yorku pokazal, da je ostal zvest progromanski simpatijam in da ne zaostaja prav nič za Churchillom. V svojem govoru 17. januarja, ki ga je londonski »Times« objavil na najbolj vidnem mestu, je predlagal, naj bi zapadna Nemčija stopila v federacijo z anglosaškimi državami. Po oceni senatorja Pepperja je bil smisel te izjave definitivno pokopati Potsdamski sporazum in z ustanovitvijo močne Nemčije pripraviti pogoje za oživljenje diskreditirane doktrine zapadnega bloka. Vodstvo laburistične stranke je v nedavni oficijelni izjavi sicer odklonilo konkretne načrte Churchilla in Dullesa, vendar izhaja iz komunikacija da laburistična stranka v principu ne nasprotuje ideji evropske federacije. Senzacionalno poročilo o ustanovitvi nove nemške države »Zapadna Nemčija«, ki naj bi obsegala ameriško in angleško okupacijsko cono in ki sta ga 6. II. objavila »News Chronicle« in »Daily Express« na najbolj vidnih mestih, verjetno ni brez vsake zveze s temi izjavami, zaključuje Leontijev v »Pravdi«.

Nobenega dvoma ni, da so Dullesove izjave o potrebi močne Nemčije, podane tik pred Moskovsko konferenco, preračunane na to, da ustvarijo ugodna tla za ameriško vmešavanje v evropske zadeve in olajšajo gospodarsko penetracijo ameriškega kapitala tudi v deželah srednje in jugovzhodne Evrope. M. O.

Iznenadenje v svetovnem prvenstvu v hockeyu

V nadaljevanju svetovnega prvenstva v hockeyu v Pragi je prišlo do velikih iznenadenj. Poljska ekipa, ki je v začetku izgubljala z visokim rezultatom, je zgrubila s favoritom za prvenstvo Švedske samo s 5:3, a z Ameriko s tesnim rezultatom 5:2 (1:0, 1:2, 1:0). Zmagala je nad Belgijo z 11:1. S Češkoslovaško je Poljska zgrubila z 12:0. V češkoslovaški reprezentanci igra zelo dobro znani teniški mojster Drobny. Poljska je prav tako zmagala nad Belgijo z rezultatom 6:0. Včeraj je češkoslovaška reprezentanca premagala Belgijo z visokim rezultatom 23:0 (9:0, 5:0, 9:0). Po tej tekmi Češkoslovaška prešla v vodstvo in

ČSR	5	5	0	0	77:7	10	(0)
Švedska	5	4	1	0	52:12	9	(1)
Amerika	6	4	2	0	41:20	8	(4)
Avstrija	5	4	0	1	47:26	8	(2)
Švica	5	2	1	2	35:19	5	(5)
Poljska	6	2	0	4	24:31	4	(8)
Belgija	6	0	0	6	11:97	0	(12)
Romunija	6	0	0	1	11:84	9	(12)

V Davosu je bila razveljavljena tekma v slalomu

Prva prireditelj v Davosu, to je vele-slalom, se je končala s polonem. Tekma in vsi rezultati so bili razveljavljeni. Za nas je to v toliko neprijetnejše, ker je Molnar Saša po doseženem času na 8. mestu, kar predstavlja izreden uspeh med 85 tekmovalci.

Prireditelj je izbral za slalom progę, ki je bila za tekmovalce izredno naporna. Mestoma sploh ni bilo snega, temveč samo ledena skorja ali pa še tega. Razen tega je bila progę tudi janasta in razkrita, ker se smuča po njej dnevno na stolne smučarje.

Smučarske tekme FA kovinarske šole

Pojedini FA »Kovinar« je v zvezi s svojim društvom »Joža Gregorčič« ena jesenskih priredil svoje prve smučarske tekme.

Vsi gojenci ind. kov. šole so pohiteli na smežne poljane nad Blejsko Dobravo, ki so posebno znane iz prvih bojev NOV. Na valovitem terenu, nagljenem za 40 do 50 stopinj so izpeljali slalom progę dolgo 300 metrov s 16 vraticami.

Nastopilo je 50 gojencev, ki smotrno goje fizikulturo in prav v zimskih panogah dosegajo vidne rezultate. Zalostno je bilo dejstvo, da ni moglo nastopiti vseh 250 gojencev, zaradi pomanjkanja smučarske opreme. Potrebno in umestno bi bilo, da bi se zanj pozanimalo matično FD ali pa uprava kovinarske šole sama.

Prvenstvo aktivna si je to pot priboril učence 1. r. s. o razreda Kuncič Joža s časom 23,5 sek., za njim je bil Krznarič Pavel z istim časom, nato Jalen Srečko, Vojvoda Janko ter Baraga Janez s časom 26,5 sek.

Smučarske tekme FA kovinarske šole

Prvenstvo aktivna si je to pot priboril učence 1. r. s. o razreda Kuncič Joža s časom 23,5 sek., za njim je bil Krznarič Pavel z istim časom, nato Jalen Srečko, Vojvoda Janko ter Baraga Janez s časom 26,5 sek.

Ti odlični časi nam zgovorno govorijo, da imamo v tem mladem FA prav dober kader vozačev, ki nas utegnejo v najkrajšem času zastopati na vseh velikih tekмах.

Nov svetovni rekord v metu krogle v zaprtem prostoru

Evropska prvakinja Tatjana Severjukova je pri tekmanju s 100 najboljšimi moskovskimi lahkoletnicami postavila nov svetovni rekord v metu krogle v zaprtem prostoru. Vrgla je kroglo 14,22 m, kar presega za 52 cm dosežani svetovni rekord Američanke Stefene.

FZS — ODBOR ZA SABLJANJE

Zaradi ureditve vadbe in reorganizacije začetniškega tečaja se pozivajo vsi dosežani tečajniki, kateri nameravajo še nadalje redno posečati tečaj, da se pripravijo voditelju tečaja ob priliki redne vadbe v torek 25. t. m. Istovrstno se sprejemajo novi začetniki, kateri bodo vežbali v posebni skupini.

FZS — ODBOR ZA SABLJANJE

Zaradi ureditve vadbe in reorganizacije začetniškega tečaja se pozivajo vsi dosežani tečajniki, kateri nameravajo še nadalje redno posečati tečaj, da se pripravijo voditelju tečaja ob priliki redne vadbe v torek 25. t. m. Istovrstno se sprejemajo novi začetniki, kateri bodo vežbali v posebni skupini.

OBVESTILO

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

OBVESTILO

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

OBVESTILO

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

OBVESTILA

Poziv tuzemcem, lastnikom deviz in inozemskih vrednosti za obvezno ponudbo na odkup Narodni banki FLRJ

S pozivom na čl. 11 in 24 Deviznega zakona in čl. 8 Zakona o zaščiti jugoslovanske imovine ter imovinskih pravic in interesov v inozemstvu, je minister financ FLRJ pod VII št. 12338 z dne 12. nov. 1945 pooblastil Narodno banko FLRJ, da lahko vsak čas, če smatra za potrebno, zahteva od tuzemcev (domačih oseb), ki se kot taki smatrajo v smislu Deviznega zakona, kakor tudi od vseh jugoslovanskih deviznih obveznikov v smislu čl. 2 Zakona o zaščiti jugoslovanske imovine ter imovinskih pravic in interesov v inozemstvu, da ji ponudijo na odkup vse svoje devize in inozemske vrednosti v roki in po pozovih, ki jih odda: Narodna banka.

Na podlagi tega pooblastila ministra financ FLRJ Narodna banka FLRJ poziva vse osebe, da ji ponudijo na odkup devize in inozemske vrednosti, s katerimi razpolgajo, ne glede na to, kdaj in kako so doletne vrednosti postale njihova lastnina.

Domače osebe, ki so Uradu za zaščito jugoslovanske imovine in interesov v inozemstvu prijavile vse devize in inozemske vrednosti, s katerimi razpolgajo, niso obvezane ponuditi jih Narodni banki FLRJ na odkup. To se amaha tudi na svoječase prijave Narodni banki FLRJ, ki so po izdani Zakona o zaščiti jugoslovanske imovine ter imovinskih pravic in interesov od strani Narodne banke FLRJ izdane imovanemu uradu. V zvezi s čl. 8 navedenega zakona se te prijave smatrajo kot ponudba na odkup Narodni banki FLRJ.

Ta poziv se nanaša tudi na fizične in pravne osebe, katerih dejavnost na jugoslovanskem teritoriju z inozemstvom je bila podvržena deviznim predpisom, ki so bili v veljavi 6. aprila 1941. v smislu toč. 2 Zakona o zaščiti jugoslovanske imovine ter imovinskih pravic in interesov v inozemstvu.

Ponudba na odkup Narodni banki FLRJ se mora izvršiti pisмено na najbližjem sedežu Narodne banke FLRJ brez dostavljanja odnosnih vrednosti, v roku 20 dni od dneva objave tega poziva v Službenem listu FLRJ.

Opuslitve ponudbe na odkup Narodni banki FLRJ v smislu tega poziva je znižava glasom kazenskih odredb Deviznega zakona.

Pod devizami se razumejo vse terjatve v inozemstvu po kateri koli osnovi, v kateri koli valuti, ne glede na to, kaj služi kot dokaz lastništva (ček, menica, nakaznica, nalog za izplačilo, višnja knjizica, dopletni kupon ali katera koli druga potrdila o obstoju terjatve).

Pod inozemskimi vrednostmi se razumejo vse vrste vrednostnih papirjev, ki se glase na tujo valuto. Obemem se opozarjajo vsi zainteresirani, da v kolikor Narodna banka FLRJ za sedaj ne bi reflektirala na odkup ponujenih deviz in inozemskih vrednosti, istih ne smejo prodati ali kakor koli izročiti v tuje lastništvo, temveč jih morajo zadržati v svoji posesti, ker se prodaja vrednosti po obstoječih predpisih sme izvršiti edino v Narodni banki FLRJ.

(Z Narodne banke FLRJ — Glavne centrale)

OPOZORILO

usužbenem MLO in mestnih podjetij v Ljubljani

Uslužbenec Mestnega ljudskega odbora, mestnih podjetij in njih svojce opozarjajo, da ne smejo v inozemstvo, od 12-19 ure dr. Lokar Ivan, od 17-19 ure dr. Tajšek Vinko.

Omenjeni zavodni pogodbeni zdravniki si morajo pridobiti dovoljenje v roku 15 dni pred izhodom iz države, s katerimi razpolgajo, niso obvezane ponuditi jih Narodni banki FLRJ na odkup.

Ta poziv se nanaša tudi na fizične in pravne osebe, katerih dejavnost na jugoslovanskem teritoriju z inozemstvom je bila podvržena deviznim predpisom, ki so bili v veljavi 6. aprila 1941. v smislu toč. 2 Zakona o zaščiti jugoslovanske imovine ter imovinskih pravic in interesov v inozemstvu.

INVALIDI, POZOR!

Opozarjajo se vsi vojni invalidi in vse osebe, zasitene z zakonom o vojskih vojni invalidih, kateri do sedaj še niso napravili prijavo, da jih čimprej dostavijo svojim voj. odsekom ali pa najbližji invalidskim sekcijam svojega vojnega okrožja.

One osebe, katere ne bodo uokoliše prijave do 8. junija t. l., ne bodo imele pravice na znanstveno inozemsko pomoč, ki jim pripada od 1. januarja 1947. leta, ampak šele od dneva, ko vlože prijavo.

VOJNIM INVALIDOM

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

OBVESTILO

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

OBVESTILO

Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

ANKETA O REGULACIJI MESTA MARIBORA

Mestni LO Maribor vabi vse državljane na javno anketo o regulacijskih osnovah in okvirni regulacijski skici mesta Maribora, ki bo v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

Vremenska napoved za nedeljo, 23.

Sprva deževno in megleno, pozneje zboljšanje. Tedenska vremenska napoved: V začetku tedna sneg. V drugi polovici pa zopet nastop mraza in sneg.

Dnevne vesti

Zdravniška strokovno-znanstvena sekcija ZUZS pripravi v torek, 25. m. ob 8.30 v predavnični in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo. Do 1. aprila 1947 morate dostaviti najbližji in v. k. d. 1. januarja 1947. Obvestilo.

Delo sindikalne podružnice »Turist-hotela« na Bledu

Pred dnevi je sindikalna podružnica »Turist-hotela« priredila svoj drugi kulturno-prosvetni večer z zelo pestrim sporedom. Prireditev je otvoril tov. Marj, predsednik sindikalne podružnice in je v kratkih besedah orisal dosežane delo in bodoči načrt podružnice. Dejal je, da bo poleg praktičnega dela skrbela, da se člani tudi primerno politično dvignejo, predvsem pa, da se bodo učili tujih jezikov, kar je na taki izletni točki zelo potrebno. Dalje je omenil še delo nabalirnih akcij za socialni fond in progę Samac-Sarajevo, za kar je dosežal zbranih 24.354 din.

Ob koncu govora tov. predsednika so bila prečitana imena članov podružnice, ki so se posebno dobro izkazali pri vsakem delu: Čuznar Reza, vodja kuhinje hotela Jelovice, Bradač Marija, pomivalca istotam, Kapus Janez, monter v hotelu Toplice, Gašper Mici, sobarica istotam, Čeh Maks, vrtnar TH Bled in Ambrožič Pavel, vrtnar v hotelu Park.

Milan Jurčič

Spodnja Idrija

Krajevni LO in odbor OF sta dalj časa razmišljala, kako bi pomagala ljudem pri nabavi tekstilij. Težkoče, ki jih je bilo treba premagati, so bile velike, najteže pa je bilo pomanjkanje kredita. Na zboru volivcev sta se odbora obrnila na ljudstvo in z njegovim privoljenjem je bilo sklenjeno, da KLO razpiše enoletno brezobrestno posojilo za nabavo blaga. Ze v prvih treh dneh so ljudje podpisali za 155.000 Lir posojila, ki pa raste iz dneva v dan in je doseglo že 304.500 Lir. Tudi primerni prostori so že pripravljani; v najkrajšem času prispe prva pošiljka blaga. L. Dakskobler

SLOVENSKO NARODNO GLEDALIŠČE V LJUBLJANI

Drama

Nedelja, 23. ob 15: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Zaključena predstava za pionirje. — Ob 20: Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Izven.

Torek, 25. ob 20: Car Emin: »Na straži«. Red D.

Sreda, 26. ob 20: Car Emin: »Na straži«. Red Sreda.

Četrtek, 27. ob 15: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Zaključena predstava za pionirje. — Ob 20: Cankar: »Kralj na Betajnovi«. — Zaključena predstava za KNOJ.

Sobota, 1. ob 20: Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Red B.

Nedelja, 23. ob 15: Sestakov-Smasek: »Veliko potovanje«. Izven. Znižane cene. — Ob 20: Cankar: »Kralj na Betajnovi«. Izv.

Opera

Nedelja, 23. ob 15: Smetana: »Prodana nevesta«. Izven.

Torek, 25. ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Red Terek.

Sreda, 26. ob 19.30: Puccini: »Madama Butterfly«. Red F.

Opera v Ljubljani potrebuje za uprizaritev opere »Ivan Susanin« 20 moških igralcev. Zazeleni so starejši letniki. Javiti se v tajništvo Opere.

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. ob 19.30: I. Vašter: »Visoka pesem«. LJUDSKO GLEDALIŠČE V CELJU dvorana kina Metropo!

Torek, 25. ob 20: Josip Jurčič: »Deseti brat«. Režija Jože Tomažič. Premiera.

Sreda, 26. ob 20: Josip Jurčič: »Deseti brat«. Četrtek, 27. ob 20: J. Jurčič: »Deseti brat«. Vstopnice v predprodaji pri »Putniku«.

LUTKOVNI ODER V CELJU

Nedelja, 23. ob 10.30 in 16: Konec sveta. Vstopnice 5 din za otroke 10 din za odrasle. — Dvorana dijakaškega konvikta, Vodnikova ulica.

MARIBORSKO GLEDALIŠČE

Nedelja, 23. ob 14.30: Ostrovski: »Gozd«. Izven. — Ob 19.30: Blodek: I »V vodnjaku«. II. Baletni spored. Izven.

Ponedeljek, 24. ob 19.30: Žifek: »Miklova Zala«. Izven.

Torek, 25. ob 19.30: Verdi: »Traviata«. Vlogi Violette — Ivanka Ribičeva; Alfred — Lado Rakovec; Germont, oče — Karlo Kumušič; Gaston — Bogdan Vorkapič. Red A.

Sreda, 26. ob 19.30: Gounod: »Faust«. Red B.

RADIO

Ljubljana, Maribor in Slov. Primorje

569 m — 449 m

DNEVNI SPORED ZA NEDELJO, 23. febr.

8. Jutrjanji koncert — 8.30 Napoved časa, poročila, objave in radijski kolodar — 8.45 Laska glasha — 9. Sindikalna ura — 9.30 Partizanska in vojske pesmi — 10 Iz slavni dni naše borbe za svobodo — 10.30 Slovniškovi: VII. (leningradska) simfonija — 11.30 Po slovenskem svetu — 12 Koncert ženskega pevskega zbora državnega učiteljskega v Ljubljani, dirigent prof. Slavko Mihelič — 12.30 Napoved časa in poročila — 13.45 Laska glasha, mali oglaš, objave — 13.50 Pol usilnice naših poslušalcev — 13.50 Kar si kdo želi — 14.30 Napoved časa, poročila — 14.45 Iz dvoranskih oper — 15 Radijsko nedeljsko popoldne, slišali boste: I. stroj na vasi — novo življenje našega kmota. 2. vet. A. Stefančič: živinska krma in zdravje živali, S. K. Spurova: sejmo žito, da bomo želi žito, 4. o pomladanskem setevnem načrtu, 5. ruski tečaj Društva za kulturno scolovalenje Slovenije s SZ (12. lekcija), 6. dr. O. Bühn: hlov in izvirje domačih živali, 7. politični pregled zadnjega tedna, 8. delovni načrt kmetijskih stonjih postaj v letu 1947, 9. Stane Terčak: odlomek iz reportaže »Kajuh je padel!, 10. V. M.: važnost protituberkulozne borbe, 11. po Riklinu: »Malo je manjkalo« in Apefjan: tiskovna napaka na bojišču, hero Fran Mišinski, 12. delovanje v današnji Nemčiji, 13. Terčelj Rudi: ljubitelji tehnike, novo panoga množičnega udejstvovanja in vzgoje naših tehničnih akdrov, vmes ob 16.30 Fantje na vasi — 17.15 Slovenske narodne pesmi poje Dana Ročnik, na harmoniko spremlja Avgust Stanko — 18.45 Laska glasha, mali oglaš, objave — 19.30 Slovenska znanstveno-raziskovalna gledališča — 19.15 Napoved časa, poročila — 19.30 P. J. Čajkovički; Pivka dama, opera v 3 dej. in 12. Prensoske vesti — 22.15 Veseli zvoki.

KINEMATOGRAFI

LJUBLJANA, UNION: Premiera sovjetskega barvnega filma »Mladost naše domovine«, tednik. Predstave ob 15, 17,30, 19 in 20.30. MATICA: Sovjetski film »Vdora«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. — SLOGA: Francoski film »V krempljih usode«, tednik. Predstave ob 15, 17, 19 in 21. — KODELJEVO: Sovjetski film »Soroški sejem«, tednik. — Predstave ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30.

MARIBOR, ESPLANADE: Sovjetski film »Dr. Kaljužni«, tednik. GRAJSKI: Sovjetska filmska opera »Silva« (knežinja čardasha, tednik. Predstave ob 14.30, 16.30, 18.30 in 20.30.

CELJE, DOM: Sovjetski film »Beli se osamljeno jadro«, tednik.

KRANJ: Sovjetski film »Beli se osamljeno jadro«, tednik.

PTUJ: Sovjetski kulturni film »Slavna pot Gruzijec«, tednik.

MALI OGLASI

HARMONIKO, kromatično, skoraj novo, z 80 basii, prodam. Harmonika je na ogled v Gregorčičevi ulici 15-1V., desno.

JEDILNICO, orehovo, zaradi selitve prodam. Naslov v upravi »Ljudske pravice« pod št. 734.

PECICO, železno (gašperček) prodam. Rož. an. ulica 23. 598

LJSTNICA z 2000 din, krstnim listom, domovnico, osebno izkaznico, slikami in različni drugimi dokumenti na ime Marija Murko, Zagreb, Rintjak 8a, je bila ukradena ali izgubljena na vlaklu Maribor-Sv. Lovrence. Poštenega najditelja prosim, da mi vrne vsaj dokumente, če že ne denarja, na ime Murko, Maribor, Rozinova 7. 214

TRGOVSKO PODJETJE

»NAVOD« Ljubljana-okolica se je preselilo iz Gosposke ulice 12 V ASKERČEVO ULICO ŠT. 3 (bivša veletrgovina Ivan Jelacina).

Poslovodkinjo

iščemo za četrtno šivalnico v Št. Vidu. Ljubljana. Nastop takoj. Pismene ponudbe poslati na naslov: Upravi četrtnih podjetij pri ČLO Št. Vid Ljubljana.

Dopisi »Ljudski pravici«

Mestno papirniško podjetje v Mariboru

S splošnim zakonom o državnih gospodarskih podjetjih je bila izvedena fuzija sedmih podjetij papirniške stroke, iz katerih se je v okviru mestnih gospodarskih podjetij ustvarilo Mestno papirniško podjetje. S to tem je bil ustvarjen v Mariboru prvi kombinat papirne stroke.

Največja težava je bilo pomanjkanje skupnih prostorov in strojev. To delo je predvsem prevzela uprava in montažna skupina. Na Koroški cesti v bivši Cirilovi tiskarni so pričeli 2. januarja s prvimi deli za pripravo prostorov in pisarn. Vse je tekmovalo za čim hitrejšo in lepšo ureditev. Do 31. januarja so pisarniški prostori bili pripravljeni za uradovanje.

Svečana otvoritev ostalih obratnih

Požrtvovalnost kočevskih rudarjev

Rudarji kočevskega rudnika so zaskrbljeni gledali sneg, ki je te dni naletal. Zavest, da je potreba po premođu velika, jim ni dala miru, saj dobro vedli, da v takem vremenu na dnevnem kopu ne morejo prouducirati. Popoldne je sneg nekoliko ponehal in takoj so pričli mladinci z rudarji in področno NM ter začeli odstranjevati velik snežni zamet. Proga od zatvornice pa do separacije je bila v kratkem času očiščena in ne bo ovirala prometa.

Problemi kočevskih rudarjev

Tudi prebivalci Kočevja so bili t dan namenjeni prostovoljno delati pri odstranjevanju ruševin nekdanjega gradu, česar pa ni dopuščalo slabo vreme. V načrtu je, da bo na tem mestu spomenik borcem, ki so padli za svobodo. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se v bodoče udeležijo prostovoljnega dela prav vsi, ki jim dopušta čas, ker le na ta način bomo dosegli čimprejšnjo obnovo Kočevja.

Problemi kočevskih rudarjev

Tudi prebivalci Kočevja so bili t dan namenjeni prostovoljno delati pri odstranjevanju ruševin nekdanjega gradu, česar pa ni dopuščalo slabo vreme. V načrtu je, da bo na tem mestu spomenik borcem, ki so padli za svobodo. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se v bodoče udeležijo prostovoljnega dela prav vsi, ki jim dopušta čas, ker le na ta način bomo dosegli čimprejšnjo obnovo Kočevja.

Problemi kočevskih rudarjev

Tudi prebivalci Kočevja so bili t dan namenjeni prostovoljno delati pri odstranjevanju ruševin nekdanjega gradu, česar pa ni dopuščalo slabo vreme. V načrtu je, da bo na tem mestu spomenik borcem, ki so padli za svobodo. Zaradi tega bi bilo potrebno, da se v bodoče udeležijo prostovoljnega dela prav vsi, ki jim dopušta čas, ker le na ta način bomo dosegli čimprejšnjo obnovo Kočevja.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

Objava

Tečaj Alpskega odseka. Planinske skupine. Fizikulturno okrožje Ljubljana, je preložen, dokler bodo trajale neugodne snežne razmere. Kdaj se bo tečaj začel, bo objavljeno v dnevnem časopisu. — Alpski odsek PS — Ljubljana.

<

'Vera' za roke je nepogrešljiv prašek v delavnici, mila ne potrebuješ.

Vsi tovariši, ki se žele vključiti v centralni simfonični orkester pri KSS-u

naj se udeležijo ustanovnega sestanka, ki se bo vršil 25. t. m. ob 20. uri v prostorih Krajevnega sindikalnega sveta (DELAVSKI DOM), Bleiweisova cesta.

Vabljeni vsi dobri godbeniki, tudi tisti, ki že sodelujejo v manjših grupah, člani in nečlani sindikatov.

Tvornica trikotaže CD Gaon,
Zagreb, Tuskanova ulica 43,
ima v zalogi

vatelin

v prosti prodaji.

Samostojno mlajšo moč

za obračunavanje
mezd in pomoč
v finančnem knjigo-
vodstvu
s p r e j m e m o.

Tvornice Zlatorog
Maribor

**Stroje za izdelovanje
cementnih strešnikov**
potrebuje

N. R. Bosna in Hercegovina
Ponudbe s pogoji pošljite na oglasni
oddelek
»LJUDSKE PRAVICE« pod »Bosna«

MLO Celje,
Gospodarska podjetja
IV skupina

Obrtne delavnice

Obrat: **VULKAN,**
Celje, Zidanškova ulica 32

Vulkanizacija vseh vrst avto-
moto in kolesnih plaščev, popra-
vila motornih in navadnih koles,
šivalnih strojev itd.

Kupimo čimprej

računski stroj

po možnosti za
vse 4 operacije.

Zanimamo se pa tudi za stroj
samo za seštevanje in od-
števanje. Hitre ponudbe na

OGLASNI ODDELEK
pod štef. 732

Potrebujemo več

knjigovodij,
komercialistov in
pom. knjigovodij za
statistiko

za naša podjetja v
Slovenskem Primorju

Ponudbe na
Upravo drž. trg. podjetij
oblačilne stroke in galanterije,
LJUBLJANA, Dapčevićev trg 3

Natečaj za glasbenike

Skopljanska
Radijska postaja
potrebuje te-le glasbenike:

8 violinistov,
2 violista,
2 čelista,
1 kontrabasista,
1 oboista,
2 hornista.

Za zainteresirane se lahko javijo
na avdicijo razen v skopljanski
tudi v beograjski zagrebški, ljub-
ljanski in mariborski radijski po-
staji do vključno 28. februarja 1947.

Kdor bo sprejet, lahko nastopi
tako. Plača med 4500 do 5000 din.

ANTON
INGOLIČ: **VINSKI VRH**

Roman v dveh knjigah.

I. knjiga: ZEJA. 252 strani.
II. knjiga: TRGATEV. 260 strani.

CENA ZA OBE KNJIGI: broširano 135.— din, vezano 165.— din.

Najnovjše Ingoličovo delo odlično prikazuje slovenske Haloze v dobi stopnjevanja kapitalističnega izžemanja tik pred minulo vojno (ZEJA), prebujenje haloških viničarjev in njihov delež v narodno-osvobodilni borbi ter graditev srečnejšega življenja v novem času (TRGATEV).

Naročnike iz Ljubljane, ki so naročeni na knjižno serijo 1946/47, prosimo, da dvignejo knjigi v naši prodajalni Pred školiho 5.

SLOVENSKI KNJIŽNI ZAVOD V LJUBLJANI

Nove knjige in brošure Cankarjeve založbe

M. Gorki: Matfi. Cena knjige vez. din 95.—, broš. din 68.—.

O zadrugah. (B. Kidrič: Govor na prvem združenem kongresu v Beogradu, M. Marinko: O združenem problemu, M. Marinko: Zadruga v kmetijstvu.) Cena din 10.—.

M. Ovsjanikova: O socializmu in komunizmu. Cena din 9.—.

V. I. Lenin: Nova ekonomska politika in naloge oddelkov za politično prosveto. Cena din 8.—.

A. A. Ždanov: Referat o revijah »Zvezda in Leningrad«. — Cena din 6.—.

Referat sekretarja CK VKP (b) Ždanova na svečani seji moskovskega sovjeta. Cena din 6.—.

J. V. Stalin: O osnovah leninizma. Cena din 20.—.

V. I. Lenin: Kratak oris življenja in dela. Cena vez. din 98.—, broš. din 58.—.

»Ljudska pravica«, ponatis ilegalne izdaje iz leta 1943. Cena din 70.—.

M. Šolohov: Tih Don, I. knjiga. Cena vez. din 78.—, broš. din 57.— (za naročnike)

Obvestilo

Kemična tovarna **DR. TH. & G. BÖHME d. d.** Ljubljana, Zaloška cesta 54, se je z odločbo Ministrstva za finance štef. 8286-II-1947 z dne 3. februarja t. l. preimenovala in bo v bodoče vodena pod imenom:

Tovarna za predelavo tehničnih maščob

LJUBLJANA, Zaloška cesta 54

Novi brzojavni naslov tovarne se glasi: **KEMA**

OGLAŠUJTE V »LJUDSKI PRAVICI«!

Sporočamo vsem odjemalcem in dobaviteljem, da se je industrijsko gradbeno podjetje **ANTON RES**, Ljubljana, preimenovalo v

INDUSTRIJA
BITUMENSKIH IZDELKOV
LJUBLJANA-MOSTE

kot državno podjetje republiškega značaja.

Ker je predmet poslovanja podjetja poleg izdelovanja strešne lepenke in bitumenskih izolacijskih, lepilnih in premaznih mas tudi asfaltiranje tlakov in pločnikov, prosimo vse zainteresirane, ki želijo imeti v letu 1947 izvršeno asfaltiranje svojih hodnikov, tal raznih teras, skladišč, tovarniških zgradb in podobno, da čimprej prijavijo točno kvadraturu asfaltiranja zaradi evidence in razdelitve dela preko celega leta. — Prijave je poslati na naslov:

Industrija bitumenskih izdelkov, Ljubljana-Moste

V STALINGRAJSKIH OKOPIH

VIKTOR NEKRASOV

Roman

PRVI DEL.

1.

Povelje za umik pride povsem nepričakovano. Še včeraj so poslali iz štaba divizije podrobno izdelan načrt obrambnih del — druga obrambna črta, popravilo cest, mostički. Od mene so zahtevali tri saperje za opremo divizijskega kluba. Zjutraj so telefonirali iz štaba divizije — pripraviti se na sprejem frontnega pevskega in plesnega zbora. Kaj more biti mirnejšega! Midva z Igorjem sva se celo nalašč v ta namen obrila, ostrigla, si umila glavo, skupaj oprala hlačke in jopice in v pričakovanju, kdaj se bodo posušile, sva ležala na bregu na pol usahle rečice in opazovala moje saperje, ki so zbijali splavčke za izvidnike.

Ležala sva, kadila, pobijala drug drugemu na hrbtih debele, počasne brenčelje in gledala, kako se moj pomočnik vodnika prekopicuje po vodi, da pokaže zdaj bel hrbet, zdaj črne pete in kako preizkuša trdnost splavčka.

Tedaj pa prihitel štabni kurir Lazarenko. Že od daleč ga opazim. Z roko drži puško, ki se mu opleta po hrbtu, in tako teče na vso moč čez vrtove. In iz tega teka sklepanje, da zdajle ne diši po koncertu. Bo nemara že zopet kak inspektor iz armade ali s fronte... Zopet kolovrati na prednji položaj, razkazuj obrambne naprave, poslušaj pripombe. Noč je šla. Ti pa kot inženir se otepaj vsega.

Ni hujšega kakor ležati v obrambi. Vsako noč inspektor. In vsak ima svoj okus. To je kakor pribito. Temu se zde strelski jarki preozki: težko je nositi po njih ranjence

in vlačiti mitraljeze. Onemu so preširoki: drobci granat lahko zadenejo človeka. Tretjemu so prsobrani prenizki: biti morajo nič štirideset, glejte, vaši pa so pet in dvajset. Četrti zapove podreti jih povsem, češ da demaskirajo položaj. Pa jim ustrezni vsem. Divizijski inženir pa niti z očesom ne trene. V dveh tednih se je pokazal samo enkrat — in še takrat je kar galopiral po prednji črti, prav nič točnega ni rekel. Jaz pa moram vsakokrat začenjati vse na novo in poslušati stojé vzravnani levite komandanta polka: »Spoštovani tovariš inženir, kdaj pa se boste naučili po človeško kopati strelske järke...«

Lazarenko je preskočil ograjo.
»No? Kaj bo novega?«
»Kapitan, načelnik štaba kliče,« in zdravi zobje se mu kar svetijo, ko si briše s čepico potno čelo.
»Koga? Mene?«
»Seveda vas. Čez pet minut morate biti pri njem, je rekel.«

Ne. Torej ni inspektor.
»Za kaj pa gre, ne veš?«
»Vrag vedi.« Lazarenko skomigne s prepotenimi rameni. »Nič ne razumem. Vse kurirje so razposlali. Kapitan je bil pravkar legel spat, pa je prihitel oficir za zvezo...«
»Obleči moraš še mokre hlače in jopico in oditi v štab. Komandirje tovarn tudi kličejo...«

Maksimova — načelnika štaba — ni. Pri komandantu polka je. V štabnem bunkerju so zbrani komandirji specialnih čet, štabni oficirji. Izmed komandantov bataljonov samo Sergijenko — komandant tretjega bataljona. Nihče ne ve nič točnega. Oficir za zvezo — dolgin poročnik Zverev — ima opravka s sedlom, sopiha, robanti, nikakor ne more zategniti podproge.

»Štab divizije se seli. To je vse...«
Nič drugega ne ve.

Sergijenko leži na trebuhu, rezlja nekakšno trščico. Godrnja kakor vedno:

»Komaj smo postavili dezinfekcijsko kamero, zdaj pa pospravi šila in kopita in hajdi k vragu. O, to prekleto soldaško življenje. Borci se praskajo do krvi. Nikakor ne moreš dela dokončati...«

Plavalasi Samusjev z vodenimi očmi — komandir poštnobrozojavne čete — se zaničljivo smehlja.

»Kaj dezinfekcijska kamera... Polovica mojih fantov leži s takimile hrbti. Po cepljenju. Malone za poln kozarec so vbrizgnili vsakemu nečesa. Zdaj pa stokajo, javkajo...«
Sergijenko vzdihne.

»Morda pa gremo na preformiranje, a?«
»Aha...« se zareži izvidnik Goglidze. »Predvčerajšnjim smo izpraznili Sevastopol, ta pa se pripravlja na formiranje... Pričakujejo te v Taškentu, ne bodo te pričakali.«

Nihče nič ne odgovori. Na severu kar naprej grme topovi. Na obzorju, daleč, daleč, pretrgano buče in plavajo počasi vedno v isto smer proti severu nemški bombniki.

»Na Valujke jo mahajo, pasjeglavci,« Samusjev od srca pljune, »šestnajst jih je...«

»Pravijo, da so Valujki že »pod kapo,« trdi Goglidze: on vedno vse ve.

»Kdo pravi to?«

»V osemsto dva in petdesetem sem slišal včeraj.«

»Ti pa res mnogo vedo...«

»Mnogo ali malo, govore pa le.«
Samusjev vzdihne in se obrne na hrbet.

»Bunker si si pa le po nepotrebnem kopal, izvidnik Švabom ga boš pustil za spomin.«

Goglidze se smeje.

»Dobro si pogodil. Drži. Komaj ga izkopljem, pa hajdi na pohod. Že tretjič ga kopljem, pa se mi še nobenkrat ni posrečilo prenočiti v njem.«

(Se nadaljuje.)